

Itätuulen opetussuunnitelma 2016

LUKU 1 PAIKALLISEN OPETUSSUUNNITELMAN MERKITYS JA LAADINTA	4
1.3 Paikallisen opetussuunnitelman arviointi ja kehittäminen	4
LUKU 2 PERUSOPETUS YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA	5
2.2 Arvoperusta	5
2.3 Oppimiskäsitys	6
LUKU 3 PERUSOPETUKSEN TEHTÄVÄ JA YLEISET TAVOITTEET	7
3.3 Tavoitteena laaja-alainen osaaminen	7
Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)	7
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja itseilmaisuus (L2)	7
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	8
Monilukutaito (L4)	9
Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)	10
Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)	11
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)	11
LUKU 4 YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI	12
4.2 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet	12
4.3 Oppimisympäristöt ja työtavat	13
Oppimisympäristöt	13
Työtavat	14
4.4 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet	15
MONIKULTTUURISUUS: "Pieni ihminen isossa maailmassa"	15
LIIKKUVA, TOIMINNALLINEN JA TERVE OPPILAS: "Vierivä kivi ei sammaloidu"	15
ELÄMISEN JA OLEMISEN TAIDOT: "Ollaan ihmisiksi"	16
LUKU 5 OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN	16
5.2 Yhteistyö	16
Oppilaiden osallisuus	16
Kodin ja koulun yhteistyö	19
Koulun sisäinen yhteistyö ja yhteistyö muiden tahojen kanssa	20
Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus	21
Joustava perusopetus	22
5.5 Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta	24
Koulun kerhotoiminta	24
Koulumatkat ja koulukuljetukset	24
LUKU 6 OPPIMISEN ARVIOINTI	25
6.2 Arvioinnin luonne ja yleiset periaatteet	25
Itätuulen koulukohtaiset tarkennukset	26
6.4.1 Opintojen aikainen arviointi	26
Oppilaan osallistuminen oppimisprosessin arviointiin	27

6.4.3 Opinnoissa eteneminen	28
Valinnaisaineiden arviointi	28
6.7 Lukuvuoden päätteeksi arvioitavat yhteiset ja valinnaiset aineet	29
Itätuulen koulukohtaiset tarkennukset:	29
LUKU 7 OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKI	30
7.5.1 Tukiopetus	30
7.5.2 Osa-aikainen erityisopetus	30
7.5.3 Opetukseen osallistumisen edellyttämät palvelut ja apuvälineet	30
LUKU 8 OPPILASHUOLTO	31
8.5 Paikallisesti päätettävät asiat ja koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laadinta	31
Oppilashuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut	31
Yhteisöllinen oppilashuolto ja sen toimintatavat	32
Oppilashuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa	39
Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen	39
LUKU 9 KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ	39
9.4 Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä	40
LUKU 12 VALINNAISUUS PERUSOPETUKSESSA	41
12 Valinnaisuus perusopetuksessa	41
12.1 Taide- ja taitoaineet vuosiluokilla 8-9	42
12.2 Valinnaisaineet	53
12.2.1 Valinnaisaineet vuosiluokalle 9	59
12.3 Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät	63
12.4 Alakoulun valinnaisaineet	65
OPETUSSUUNNITELMAN LIITE : ITÄTUULEN KOULUN TOIMINNALLINEN TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUDEN SUUNNITELMA	71
OPETUSSUUNNITELMAN LIITE: ITÄTUULEN KOULUN TOIMINNALLINEN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA	71
Johdanto	71
Suunnitelman painopistealueet	72
Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo käsitteenä	73
Keskeisiä yhdenvertaisuuteen liittyviä käsitteitä	73
Keskeisiä sukupuolten tasa-arvoon liittyviä käsitteitä	75
Koulun yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyön organisoiminen	77
Koulun yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotilanteen nykytilanteen kartoitus	77
Koulukohtaiset kehittämiskohteet ja konkreettiset toimenpiteet	78
Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvä lainsäädäntö, sopimukset, suunnitelmat ja ohjeet	78
Vinkkejä keskusteluihin:	81
Yhdenvertaisuussuunnittelun lähteet	82

LUKU 1 PAIKALLISEN OPETUSSUUNNITELMAN MERKITYS JA LAADINTA

1.3 Paikallisen opetussuunnitelman arviointi ja kehittäminen

Opetussuunnitelman arvioinnin tarkoitus on koulutyön kehittäminen ja oppimisen edellytysten parantaminen. Arviointia tehdään yhteistyössä oppilaiden, huoltajien ja muiden koulun lähitoimijoiden kanssa, mikä edistää avointa ja rakentavaa itsearviointia.

Opetussuunnitelman pohjalta laaditaan lukuvuosittain kyseisen lukuvuoden lukuvuosisuunnitelma. Lukuvuosisuunnitelman toteutumista seurataan pitkin lukuvuotta mm. koulun toimintakalenterin avulla. Kevätlukukauden lopulla lukuvuosisuunnitelman toteutumista arvioidaan kokonaisuudessaan ja samalla pohditaan kehittämistarpeita ja suunnitellaan tulevaa. Lukuvuosittaisen suunnittelun ja tavoitteenasetteluun perustuvan arvioinnin avulla opetussuunnitelmaa voidaan tarvittaessa tarkistaa ja parantaa sen laatua ja toimivuutta. Opetussuunnitelman arviointi ja kehittäminen koostuu siis

- toiminnan suunnittelusta
- toiminnan toteuttamisesta
- toteutuneen toiminnan arvioinnista ja
- arvioinnin pohjalta tehtävästä toiminnan kehittämisestä.

Koulutyön arvioinnissa keskeistä on pohtia

- missä olemme nyt
- missä haluaisimme olla tulevaisuudessa
- miten parhaiten pääsemme tavoitteeseemme ja
- miten arvioimme muutoksia?

Koulun vuosisuunnitelmaan sisältyy aina myös arviointisuunnitelma. Vuosisuunnitelma ja siihen liittyvä arviointisuunnitelma ovat nähtävillä koulun kotisivuilla ja opettajainhuoneen seinällä: suunnitelmasta on aina helppo palauttaa mieleen, mitä kyseisenä lukuvuotena tavoittelemme.

Osa opetussuunnitelman arviointia ja kehittämistä on pitkäjänteinen henkilöstösuunnittelu. Henkilöstön kehityskeskusteluissa arvioidaan yhdessä esimiehen kanssa yleisiä työyhteisön tavoitteita sekä omia henkilökohtaisia tavoitteita ja toimintaa. Täydennyskoulutus ja muu opettajahenkilökunnan osaamista täydentävä koulutus edistävät koulutyön kehittämistä.

Oppilaat osallistuvat lukuvuosittain koulutyön suunnitteluun ja arviointiin. Oppilaat ovat mukana suunnittelemassa koulun yhteisiä tapahtumia ja eri oppiaineissa oppilaat pääsevät mm. suunnittelemaan töiden toteutustapoja, kurssien sisältöjä ja arviointitapoja. Kerran lukukaudessa toteutettavassa kirjallisessa itsearviointissa oppilaat arvioivat itselleen asettamiensa tavoitteiden toteutumista sekä koulutyön tavoitteiden toteutumista yleisellä tasolla. Oppiaineittain oppilaille on lisäksi mahdollisuus jatkuvaan itse- ja vertaisarviointiin sekä opetusryhmän yhteiseen arviointikeskusteluun.

Vanhemmat voivat osallistua opetussuunnitelman arviointiin ja kehittämiseen monin tavoin: Lukuvuosittain järjestettävissä vanhempainilloissa ja -tapaamisissa keskustellaan yleisistä koulutyön tavoitteista, käytännön järjestelyistä ja ajankohtaisista asioista. Yksittäisen oppilaan opintojen edistymistä seurataan vanhempaintapaamisissa, Wilman välityksellä sekä muussa koulun ja kodin välisessä yhteydenpidossa. Erillisiä arviointikeskusteluja järjestetään alakoulussa syyslukukauden lopussa sekä opintojen nivelvaiheissa 2. ja 6. luokan päättyessä.

Koulun yhteistyötahot ovat tärkeä osa koulutyön kehittämistä, seuranta ja arviointia. Yhteistyötä suunniteltaessa työlle asetetaan tavoitteet, joiden toteutumista seurataan yhteistyön aikana. Yhteistyötahojen kanssa pidettävissä palavereissa arvioidaan jo toteutettuja toimintoja ja suunnitellaan tulevia yhteistyötapoja. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan paikalliset tarpeet ja toimintamahdollisuudet.

LUKU 2 PERUSOPETUS YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA

2.2 Arvoperusta

Itätuulen koulu painottaa arvoissaan rehellisyyttä, yhtenäisyyttä ja yhteistyötä. Rehellisyys kasvattaa luottamusta. Yhteistyö on hyvinvoinnin, laadukkaan opetuksen ja oppimisen perusta. Yhteistyö kaikkien luokka-asteiden kesken on tiivistä ja tukee koulumme yhteisöllisyyttä. Yhteisöllisyys koskee opettajia, oppilaita, koulumme muuta henkilökuntaa ja yhteistyötahoja.

Koulumme korostaa tärkeitä opettamisen ja oppimisen taitoja. Opetuksen monipuolisuus, joustavuus ja toiminnallisuus lisäävät oppilaan viihtymistä ja motivaatiota. Myönteisinä

arvoina näemme oppilaan ahkeruuden ja vastuun kantamisen niin omasta kuin muidenkin oppimisesta ja kaikesta tekemisestä. Tavoitteena on kasvattaa oppilasta yhteiskuntamme ympäristöä huomioivia kansalaisia, joilla on tarvittavat tiedot ja taidot ylläpitää kestäväää kehitystä sekä ympäristömme ja yhteiskuntamme hyvinvointia.

Jokaisella työyhteisömme jäsenellä on oikeus turvalliseen ja tasa-arvoiseen työ- ja oppimisympäristöön monikulttuurisessa koulussamme. Haluamme kannustaa oppilaita kohtaamaan toiset ihmiset ennakkoluulottomasti. Itätuulen koulussa monikulttuurisuus nähdään rikkautena.

Jokaista oppilasta tulee kohdella yksilönä. Oppilaan kannustaminen ja positiivisen palautteen antaminen hänen työskentelystään on oppilaalle tärkeää ja vahvistaa hänen ainutkertaisuuttaan ja kokemustaan osaavana ja oppivana yksilönä sekä ryhmän jäsenenä.

Koulumme arvoperustan toteutumista seurataan ja arvioidaan lukuvuosittain tehtävässä kuluneen lukuvuoden arviointitilaisuudessa. Lisäksi koulun vuosisuunnittelussa huomioidaan koulun arvoperusta toimintaa määrittelevänä seikkana. Jatkuvaa arviointia tapahtuu myös pitkin lukuvuotta opettajankokouksissa, viikkoinfoissa, pedagogisissa kokouksissa ja eri vuorovaikutustilanteissa.

2.3 Oppimiskäsitys

Itätuulen koulussa oppimiskäsityksessä painotetaan oppilaan oppimaan oppimisen taitoja ja yksilöllisyyttä. Ryhmissä toimiminen, konkreettinen tekeminen ja toiminnallisuus kehittävät oppilaan vuorovaikutustaitoja. Yhtenäiskoulussa hyödynnetään myös mahdollisuutta opiskella yli vuosiluokkarajojen ja tehdä yhteistyötä pienempien ja isompien oppilaiden välillä.

Oppimisen kannalta keskeistä on yksilöllisten oppimistavoitteiden saavuttaminen harjoittelun kautta. Pintaoppimisen ja yksittäisten tietojen sijaan korostetaan syvempiä ja laajempia oppimiskokonaisuuksia. Laajempien kokonaisuuksien avulla oppilaalle syntyy ymmärrys asioiden välisistä yhteyksistä. Opetuksessa muistetaan kuitenkin myös se, että osa asioista on edelleen opeteltava ulkoa. Oppiminen nähdään elinikäisenä prosessina.

Oppimisen kannalta tärkeää on oppilaan oma aktiivisuus. Konkreettinen tekeminen ja toiminnallisuus mahdollistavat oppilaan aktiivisuuden. Aktiivisuus voi kuitenkin ilmetä eri tavoin riippuen oppilaasta. Kannustava ilmapiiri lisää aktiivisuutta: oppilaan sallitaan ja hän uskaltaa tehdä virheitä, kokeilla ja yrittää.

Opettaja voi toiminnallaan vaikuttaa koko oppimisprosessiin. Hyvä oppilastuntemus mahdollistaa erilaisten oppimispolkujen huomioimisen. Lähtökohtana on edetä pienistä oppimiskokonaisuuksista laajempiin. Tärkeää on oppilaiden kohtaaminen ja monimuotoisuuden sekä kulttuurin ymmärtäminen. Opettaja toimii mallina kaikelle tekemiselle.

Koulumme oppimiskäsityksen toteutumista seurataan ja arvioidaan lukuvuosittain tehtävässä kuluneen lukuvuoden arviointitilaisuudessa. Lisäksi koulun vuosisuunnittelussa huomioidaan koulun oppimiskäsitys toimintaa määrittelevänä seikkana. Jatkuvaa arviointia tapahtuu myös pitkin lukuvuotta opettajankokouksissa, viikkoinfoissa, pedagogisissa kokouksissa ja eri vuorovaikutustilanteissa.

LUKU 3 PERUSOPETUKSEN TEHTÄVÄ JA YLEISET TAVOITTEET

3.3 Tavoitteena laaja-alainen osaaminen

Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)

- Oppilaan aktiivinen rooli oppimisprosessissa
- Vastuun ottaminen omasta opiskelusta ja tavoitteiden asettamisesta
- Kriittinen suhtautuminen opiskeltaviin asioihin
- Oppilas ymmärtää oman työnteon merkityksen oppimisessa

Itätuulen koulussa oppilaan aktiivista ja vastuullista roolia omasta oppimisestaan harjoitellaan ikätaso huomioiden. Opettajat ohjaavat oppilaita asettamaan itselleen eteenpäin vieviä tavoitteita. Oppilaat oppivat löytämään opiskeltavasta aiheesta keskeiset asiat, tunnistamaan oman tapansa oppia, miettimään erilaisia lähestymistapoja samaan aiheeseen, arvioimaan kriittisesti opittavaa asiaa ja omaa oppimisprosessiaan. Oppimiskokonaisuuksin opiskeltaessa oppilaille hahmottuu asioiden yhteys toisiinsa. Oppilaille annetaan mahdollisuus rauhassa syventyä opiskeltavaan asiaan.

Itätuulen koulussa työskentelytavat ja oppilaiden tuotokset ovat moninaisia: työskennellään yksin ja yhdessä, tuodaan toiminnallisuutta oppitunneille oppiaineesta riippumatta ja käytetään teknologisia ja muita opetusta havainnollistavia apuvälineitä oppimisen tukena.

Ajattelun ja oppimaan oppimisen taitojen tavoitteiden toteutumista seurataan antamalla jatkuvaa palautetta oppimisen eri vaiheissa, seuraamalla oppilaan työskentelyä ja aktiivisuutta oppitunneilla ja käyttämällä monipuolisesti itse- ja vertaisarviointin menetelmiä oppilaiden ikätaso huomioiden.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja itseilmaisu (L2)

- Suvaitsevaisuus ja luottamus
- Turvallinen ja vapaa itseilmaisu
- Ulkomaalaiset sosiaalistuvat suomalaiseen koulumaailmaan eivätkä eriydy omiksi ryhmikseen. Tämä vaatii suomalaisilta avoimuutta ja suvaitsevaisuutta, mutta myös Suomeen muuttaneiden avoimuutta. Sosiaalistuminen suomalaisuuteen ja suomalaiseen kulttuuriin vaatii siis molemmilta osapuolilta avointa asennetta.

- Koko koulun henkilökunnan ja koulun oppilaiden avoin ja myönteinen asenne kulttuurisesti, kielellisesti, uskonnollisesti ja katsomuksellisesti moninaiseen kouluyhteisöön
- Aito kohtaaminen, läsnäolo kouluarjessa
- Oppilaiden eri kulttuuritaustojen hyödyntäminen
- Pitkäjänteisen työskentelyn, projektityöskentelyn ja aktiivisen asenteen lisääminen

Itätuulen koulussa kulttuurinen monimuotoisuus nähdään koko kouluyhteisön voimavarana. Itätuulen koulussa korostetaan hyvien tapojen oppimista ja hallintaa. Alakoulussa korostuu lukemisen ja kirjoittamisen taitojen oppiminen edellytyksenä kehittämisessä monipuoliseksi kielen käyttäjäksi. Sanavarastoa, käsitteitä ja termien hallintaa kartutetaan, jotta oppilas voi hankkia tietoa eri tiedonaloilta. Itseilmaisun välineiden (mm. musiikki, liike, kuvat, käsillä tekeminen) käyttöä harjoitellaan oppiainerajat ylittäen.

Itätuulen koulussa huolehditaan, että oppimisympäristö on sellainen, että oppilas pystyy ja rohkaistuu ilmaisemaan itseään vähäiselläkin kielitaidolla. Oppilaita tuetaan kaverisuhteiden syntyä ja sosiaalisten taitojen kehittämisessä koko peruskouluajan.

Yläkoulussa harjoitellaan tarkastelemaan eri medioiden tuottamia kulttuurisia viestejä ja arvioimaan niitä kriittisesti. Oppilaiden kanssa harjoitellaan monipuolisesti itseilmaisua ja rohkaistaan hiljaisempiäkin esiintymistilanteisiin. Eri oppiaineissa tutustutaan suomalaiseen kulttuuriperintöön. Oppilaille annetaan mahdollisuus jakaa tietoa omista kielellisistä ja kulttuurisista juuristaan muille oppilaille ja löytää eri kulttuurien väliltä eroja ja samankaltaisuuksia.

Oppilaan kulttuurisen osaamisen, vuorovaikutustaitojen ja itseilmaisun taitojen kehittymistä tuetaan käyttämällä monimuotoisia oppimisen ja opetuksen keinoja: oppiaineesta riippumatta korostetaan yhdessä tekemistä (mm. projektit, näytelmät, koulubändi). Oppilaiden tuotokset tuodaan koko koulun nähtäviksi ja kuultaviksi koulun käytävillä, luokissa, kotisivuilla ja juhlissa.

Opettajat ja muu henkilökunta ohjaavat omalla esimerkillään oppilaiden taitojen kehittymistä. Kouluruokailu nähdään oppimistilanteena, jossa esimerkin tärkeys korostuu.

Oppitunneilla oppilaita rohkaistaan mukaan yhdessä tekemiseen ja omaan ilmaisuun (ääneen lukeminen) vähäiselläkin kielitaidolla. Oppilaita kannustetaan osallistumaan aktiivisesti kaikkeen tekemiseen.

Oppilaan kulttuurisen osaamisen, vuorovaikutustaitojen ja itseilmaisun taitojen kehittymisen toteutumista seurataan antamalla oppilaalle jatkuvaa palautetta oppimisen eri vaiheissa, seuraamalla oppilaan työskentelyä ja aktiivisuutta oppitunneilla ja käyttämällä monipuolisesti itse- ja vertaisarviointin menetelmiä oppilaiden ikätaso huomioiden.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)

- oman elämän ja arjen kannalta tärkeät taidot
- vastuu omasta ja yhteisestä työskentelystä
- oikeudet ja vastuut
- tunnetaidot
- sosiaaliset taidot
- terveelliset elämäntavat

Itätuulen koulussa itsestä huolehtiminen ja arjen taidot tarkoittavat erityisesti oman elämän ja arjen kannalta tärkeiden taitojen harjoittelua ja hallintaa. Itätuulen koulussa opetellaan ottamaan vastuuta omasta ja yhteisestä työskentelystä, huolehtimaan henkilökohtaisesta omaisuudesta ja kunnioittamaan toisen omaa. Oppilaita opastetaan ymmärtämään, että oikeudet tuovat aina mukanaan myös vastuuta ja että jokaisen toiminnalla on vaikutusta paitsi häneen itseensä myös muihin.

Oppilaita tuetaan tunnetaitojen ja sosiaalisten taitojen harjaantumisessa. Arjen taidoista ajan ja oman talouden hallinta sekä terveelliset elämäntavat nähdään Itätuulen koulussa erityisen tärkeinä.

Itsestä huolehtimisen ja arjen taitojen kehittymistä tukee koko kouluyhteisö: moniammatillinen yhteistyö nähdään Itätuulen koulussa avainasemassa. Liikkuvaan elämäntapaan oppilaita ohjataan mm. järjestämällä lukukausittain liikuntapäiviä ja tarjoamalla oppilaille ohjattua välituntiliikuntaa. Itätuulen koulussa oppilaat saavat myös tukea tunnetaitojen ja sosiaalisten taitojen harjaannuttamisessa.

Itsestä huolehtimisen ja arjen taitojen kehittymisen toteutumista seurataan antamalla oppilaalle jatkuvaa palautetta, seuraamalla oppilaan työskentelyä ja aktiivisuutta oppitunneilla ja käyttämällä monipuolisesti itse- ja vertaisarvioinnin menetelmiä oppilaiden ikätaso huomioiden.

Monilukutaito (L4)

- monilukutaito edellytys ajattelun ja oppimaan oppimisen taidoille
- tiedon kriittinen tarkastelu
- monipuolisten tekstien käyttö ja tuottaminen
- laaja tekstikäsitelmä
- erilaiset lukutaidot

Itätuulen koulussa monilukutaito nähdään edellytyksenä ajattelun ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymiselle ja tiedon kriittiselle tarkastelulle. Oppilaita ohjataan monipuolisten tekstien äärelle ja heidän kanssaan tuotetaan erilaisia tekstejä ikäkausi huomioiden.

Oppilaiden kanssa harjoitellaan erottamaan tekstimassasta olennainen epäolennaisesta ja tarkastelemaan tietolähteen luotettavuutta. Hyvä yleiskielen, termien ja käsitteiden hallinta ovat tehokkaan tiedonhankinnan ja -välityksen edellytys.

Monilukutaito nojaa laajaan käsitykseen tekstistä: tekstiä ovat niin puhutut kuin kirjoitetutkin tekstit, kuvat, äänet, matemaattiset symbolit ym. Oppilaita ohjataan huomaamaan, että saman asian voi esittää monella eri tavalla ja nämä esittämisen tavat edellyttävät erilaisia lukutaitoja. Oppilaiden kanssa tutkitaan monipuolisesti erilaisia tekstejä ja tehdään havaintoja tekstien käymästä vuoropuhelusta. Omilla teksteillään oppilaat ottavat osaa näihin vuoropuheluihin (mm. mielipidekirjoitus, essee, blogi, vlogi). Oppilaita ohjataan käyttämään kulloisessakin tilanteessa sopivaa diskurssia.

Itätuulen koulussa monilukutaitoa kehitetään kaikissa oppiaineissa. Taidon kehittymistä seurataan antamalla oppilaalle jatkuvaa palautetta oppimisen aikana. Oppilaat saavat palautetta myös vertais- ja itsearvioinnin avulla. Oppiaineissa opettaja arvioi oppilaan tuotoksia oppiaineen kannalta tarkoituksenmukaisilla tavoilla.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)

- TVT:n vastuullinen ja turvallinen käyttö
- Lähdekritiikki verkossa
- Ryhmätyöskentely TVT:n avulla alakoulussa
- Toimintaperiaatteiden alkeet alakoulussa
- Oppilaiden oma ohjautuvuus TVT-taidoissa yläkoulussa
- TVT-taitojen jakaminen oppilaalta oppilaalle yläkoulussa

Itätuulen koulussa oppilaita ohjataan erityisesti tietoviestintätekniikan vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön. Oppilaat ohjataan jo varhain ottamaan huomioon tekijänoikeudet sekä suhtautumaan kriittisesti eri tietolähteistä saataviin tietoihin. Alaluokilla harjoitellaan käyttämään tietoviestintätekniikkaa ryhmätyöskentelyn ja yhteistoiminnan apuvälineenä. Yläluokilla panostetaan oppilaan itseohjautuvaan työskentelyyn yhteistyössä muiden oppilaiden kanssa TVT-laitteita hyödyntäen.

Teknologisten laitteiden toimintaperiaatteita tarkastellaan oppilaiden ikätasolle sopivassa laajuudessa syventäen oppilaiden tietämystä iän ja taitojen karttuessa. Yläluokilla ohjataan oppilasta myös tarkastelemaan digitaalista kulttuuria ja itseään sen osana. TVT-laitteet pyritään tuomaan oppilaille luontevaksi osaksi opiskelua.

Itätuulen koulussa huolehditaan henkilökunnan TVT-taitojen kehittamisestä ja ylläpitämisestä järjestämällä koulun sisäisiä lyhyitä opetustuokioita tarpeellisiksi katsotuista aiheista. Opettajia kannustetaan myös osallistumaan koulun ulkopuolisiin koulutuksiin ja tarvittaessa kouluun kutsutaan ulkopuolisia asiantuntijoita pitämään koulutuksia. Kouluun on

viime vuosina hankittu lisää TVT-laitteita ja niiden käyttöön kannustetaan kaikissa oppiaineissa. Osa opetuksesta toteutetaan jo nyt lähes kokonaan TVT-laitteiden avulla.

Itätuulen koulussa tieto- ja viestintäteknologista osaamista kehitetään kaikissa oppiaineissa. Taidon kehittymistä seurataan antamalla oppilaalle jatkuvaa palautetta oppimisen aikana. Oppilaat saavat palautetta myös vertais- ja itsearviointien avulla. Oppiaineissa opettaja arvioi taitojen kehittymistä oppiaineen kannalta tarkoituksenmukaisilla tavoilla.

Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)

- myönteinen asenne työtä ja työelämää kohtaan
- vastuu yhteiskunnan jäsenenä
- työelämään tutustuminen
- yritysvierailut ja yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen kanssa
- yhteistyötaidot, pitkäjänteisyys, suunnitelmallisuus, sisukkuus, yritteliäisyys, aloitteellisuus

Itätuulen koulussa painotetaan myönteisen asenteen juurruttamista työtä ja työelämää kohtaan. Oppilaille on tärkeää tarjota kokemuksia siitä, millainen merkitys hänen työllään on paitsi hänelle itselleen myös koko yhteisölle. Oppilaita ohjataan kantamaan vastuuta niin itsenäisesti kuin ryhmätyöskentelystäkin. Sisukas ja pitkäjänteinen työskentely ovat asioita, joihin oppilaita ohjataan jokaisessa oppiaineessa ja jokaisella vuosiluokalla.

Itätuulen koulussa pidetään tärkeänä hyviä käytöstapoja ja yhteistyötaitoja, jotka ovat avainasemassa työelämässä. Työelämään tutustumisen jaksolla yhdeksäsluokkalaiset opettelevat paitsi edellä mainittuja taitoja myös mm. ajanhallintaa ja aloitteellisuutta.

Itätuulen koulussa tekee mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä alueen yritysten kanssa järjestämällä mm. opintoretkiä, täsmätutustumisia ja teemapäiviä.

Työelämässä vaadittavien taitojen kehittymistä seurataan jatkuvasti eri oppimistilanteissa ja oppilaille annetaan oppimisen aikana jatkuvaa palautetta taitojen kehitymisestä. Työelämään tutustumisen jaksolla jokaisen oppilaan luona vierailaan tämän työpaikalla keskustelemassa jakson etenemisestä. Koulun henkilökunta välittää esimerkillään työelämä- ja työskentelymyönteistä asennetta oppilaille.

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)

- Miniministerit alakoulussa
- Oppilaskunta ja tukioppilaat yläkoulussa
- Opetellaan osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja
- Opetellaan tasa-arvoisuutta ja yhteistyötaitoja
- Opetellaan päätöksentekoa, koulutyön suunnittelua, arviointia
- Opetellaan kansalaistaitoja

Itätuulen koulussa oppilaita ohjataan erityisesti osallisuuteen, vaikuttamiseen ja yhteistyöhön. Oppilaat osallistetaan jo varhain itseään koskevien päätösten suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Alaluokkien oppilailla on mahdollisuus toimia miniministereinä ja yläluokkien oppilailla oppilaskunnan edustajina. Jokainen oppilas osallistuu oman työnsä ja työskentelytaitojensa arviointiin esimerkiksi itsearviointin avulla.

Yhteistyötaitojen ja tasa-arvoisesti muiden kohtelemisen oppiminen toteutuu yhtenäiskoulun arjessa esimerkiksi luokkatilanteissa, retkillä, välitunneilla, työelämäharjoituksissa, vierailuilla ja erilaisissa juhlissa. Erityisen tärkeää on kansalaistaitojen oppiminen ja kestävän kehityksen sisäistäminen.

Osallistumisen, vaikuttamisen ja kestävän tulevaisuuden rakentamisen taitojen kehittymistä seurataan koulun eri oppimistilanteissa. Oppilaat saavat jatkuvaa palautetta toiminnastaan ja arvioivat myös itse taitojensa kehittymistä lukukausittain tehtävällä itsearviointilla sekä oppiaineissa tehtävillä itsearvioinneilla.

LUKU 4 YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI

4.2 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

Hyvinvointi ja turvallinen arki koostuu yhteisestä oppilaista välittämisestä. Välituntivalvontaa suoritetaan yli ala- ja yläkoulun rajojen. Myös ohjaajat toimivat ilman rajoja alakoulun ja yläkoulun välillä. Liikkuva koulu ja toiminnallisuus sekä valvojien suuri määrä vaikuttavat positiivisesti perusturvallisuuteen. Liikunnan, musiikin, käsitöiden ym. mahdollistaminen välitunneilla ohjaa oppilaat positiiviseen toimintaan häiriökäyttäytymisen sijaan.

Oppiva yhteisö on toimintakulttuurin ytimenä. Koulun toimintakulttuuri sallii ja kannustaa opettajien välistä yhteistyötä yli oppiaine- ja vuosiluokkarajojen. Toimintakulttuuri sallii myös yritykset, kokeilut ja erehdykset. Toiminnallisen oppimisen saralla on sekä ala- että yläkoulussa tehty kokeiluja. Kokeiluista on saatu paljon positiivista palautetta ja toiminnallisuuteen kannustetaan kaikissa oppiaineissa ja kaikilla vuosiluokilla. Koulumme on mukana erilaisissa hankkeissa, joiden tavoitteena on uudistaa toimintakulttuuria ja pedagogiikkaa, edistää oppilaiden oppimista, kouluviihtyvyyttä ja motivaatiota, tukea opettajien osaamisen kehittymistä ja työssä jaksamista, kehittää johtamisen käytäntöjä sekä luoda ja levittää uusia innovaatioita.

Monipuolinen työskentely ja vuorovaikutus näkyvät kaikessa koulun tekemisessä. Päivittäisen työskentelyn lisäksi oppilaille tarjotaan mahdollisuus yhteistyön harjoittamiseen mm. järjestämällä myyjäisiä, yökouluja, teemapäiviä ja erilaisia juhlia.

Osallisuutta ja demokraattista toimintaa edistetään monin tavoin: teemapäivät, välkkärit eli välituntiliikuttajat, päivystäjät, keittiövuorot, tukioppilaat, kummioppilaat, Verso-toiminta ja

monet muut oppimistilanteet tarjoavat oppilaille mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa itseään koskevaan päätöksentekoon. Vanhainkotiyhteistyö ja liikkuva koulu mahdollistavat myös omalta osaltaan oppilaiden osallistumista. Demokratiaa edistävät yläkoulussa oppilaskunta ja alakoulussa miniministerit. Seurakunnan aamunavaukset ja välituntipäivystys sekä kirjaston kanssa yhteistyössä järjestettävät kirjavinkkaukset ovat esimerkkejä yhteistyöstä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa.

Kestävä kehitys otetaan huomioon eri oppiaineissa. Oppilaiden ajattelua ohjataan kierrätykseen, uusiokäyttöön ja ympäristöä huomioivaan ajattelutapaan. Ajattelu ohjataan yli oppiainerajojen uusiutuviin luonnonvaroihin ja kestävään kehitykseen. Jokaisesta solusta löytyy roskien lajittelupisteet, samoin kuin yleisistä tiloista. Oppilaat lainaavat omat kierrätettävät koulukirjansa kirjastokortillaan, jolla halutaan ohjata oppilaita huolehtimaan vastuullisesti koulun yhteisestä omaisuudesta. Koulussa on myös aurinkoenergiapaneelit liikuntasalin seinässä.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat päivittäisessä toiminnassa vahvasti mukana. Koulussamme on paljon eri kieliä, uskontoja ja kulttuureja. Vuorovaikutusta eri kansallisuuksien ja kulttuurien välillä tulee oppitunneilla, välitunneilla ja myös kouluajan ulkopuolella. Kaikkia arvostetaan ja kohdellaan tasa-arvoisesti.

4.3 Oppimisympäristöt ja työtavat

Oppimisympäristöt

Itätuulen koulu ottaa huomioon oppimisympäristöjä kehittäessään oppimisympäristö-käsitteen laaja-alaisuuden ja sen monimuotoisuuden, missä oppiminen tapahtuu. Oppimisympäristöjen kehittämisen tavoitteena on taata oppilaalle pedagogisesti joustava oppimisympäristöjen kokonaisuus, joka tarjoaa oppilaalle mahdollisuuden luoviin oppimiskäytäntöihin sekä uusien tietojen ja taitojen kartuttamiseen. Kehittämisessä otamme huomioon koko kouluyhteisön, koulurakennuksen tarjoamat fyysiset tilat, tieto- ja viestintäteknikan tarjoamat mahdollisuudet sekä oppilaan yksilölliset tarpeet ja hyvinvoinnin.

Koulumme käytössä olevia tiloja käytetään joustavasti ala- ja yläkoulun sekä Tuulikellon koulun tarpeiden mukaisesti. Oppimista ja oppilaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia pyritään tukemaan hakemalla tilaratkaisuja, jotka mahdollistavat toiminnallisen työskentelyn. Pyrimme myös kiinnittämään huomiota inaktiivisuuden vähentämiseen.

Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään oppimista edistävänä osana koulumme oppimisympäristöjä. Tieto- ja viestintäteknologian käyttöön kannustetaan sekä sen hyödyntämistä lisätään monipuolisesti eri oppiaineissa välineistön sallimissa rajoissa. Tieto- ja viestintäteknologia tuo oppimiseen vaihtelua ja monipuolisuutta ja tarjoaa mahdollisuuden esimerkiksi verkostoitumiseen koulun ulkopuolelle. Tieto- ja viestintäteknologia ei sido opetusta ja oppimista luokkiin vaan laitteiden avulla voidaan toimia joustavasti myös luokkatilojen ulkopuolella.

Koulussamme tuetaan yksilön kasvua ja kehitystä monipuolisesti toteuttamalla juhlia ja näytöksiä. Oppilailla on mahdollisuus toteuttaa itseään laajasti ja ilmaista osaamistaan. Oppilaat toimivat mm. aktiivisesti tapahtumien järjestäjinä. Juhlissa ja tapahtumissa koulussamme korostetaan hyvää käytöstä ja vaalitaan perinteitä.

Kouluyhteisön hyvinvointi on oppimisen perusta. Hyvinvoinnin perustekijöitä ovat toimiva ja turvallinen ympäristö ja ystävällinen, toisia kunnioittava ilmapiiri yhteisön jäsenten kesken. Koulussamme tuetaan yhteisöön liittymistä ja oppimisympäristöjä pyritään käyttämään siten, että ne mahdollistavat ja tukevat yhteisön jäsenten välistä vuorovaikutusta. Oppilaita ohjataan vastuulliseen ja turvalliseen toimintaan kaikissa ympäristöissä. Kehitämme oppimisympäristöjä yhdessä oppilaiden kanssa suunnitellen mm. oppilaskuntaa hyödyntäen. Suunnittelussa kiinnitämme huomiota oppimiseen innostamiseen sekä oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin mm. oppimistyylien osalta.

Oppimisympäristöjen kehittämiseen pyritään myös käyttämällä koulun ulkopuolisten tahojen tarjoamia oppimisympäristöjä. Koulumme onkin aktiivisessa vuorovaikutuksessa lähitoimijoiden, esim. eri urheiluseurojen, seurakunnan, kirjaston, vanhempainyhdistyksen ja palvelutalo Ruskalinnan kanssa.

Työtavat

Koulussamme oppilaan ikä- ja kehityskausi otetaan huomioon valittaessa työ- ja arviointitapoja oppitunnille. Työtapojen valintaan vaikuttavat oppimiselle asetetut tavoitteet, oppiaine sekä oppilasryhmän koko, kiinnostuksen kohteet ja tarpeet. Tarpeiden arvioinnissa hyödynnetään aiemmin opitun arvioinnista saatua tietoa sekä havaintoja ryhmästä. Eri oppiaineissa käytetään niille tyypillisiä työtapoja, mikä jäsentää kyseisen oppiaineen asiasisältöjen oppimista. Työ- ja arviointitapojen monipuolisuus antaa oppilaille mahdollisuuden osoittaa osaamistaan eri tavoin.

Monipuolisia työtapoja hyödyntämällä myös oppilaiden oppimismotivaatio vahvistuu ja he oppivat vähitellen ottamaan vastuuta omista ja yhteisistä tavoitteista. Oppimisen elämyksellisyys (esim. draamatyöskentely) ja eri aistien käyttö edistävät luovuutta ja oppilaiden itsetuntemusta. Oppitunneilla käytetään mahdollisuuksien mukaan myös yhteisöllisiä työtapoja, joissa oppilaat oppivat jakamaan vastuuta ja rakentamaan ymmärrystä yhteistyössä toistensa kanssa.

Itätuulen koulussa työtapojen valinnassa otetaan huomioon myös opetuksen eriyttäminen. Eriyttäminen perustuu hyvälle oppilaantuntemukselle, jonka perusteella vastataan oppilaan yksilöllisiin tarpeisiin. Eriyttämistä toteutettaessa otetaan huomioon oppilaan yksilöllisyys ja kehityksellinen taso, erilaiset oppimistavat, opittavan asian laajuus sekä työskentelyn eteneminen. Eriyttäminen mahdollistaa oppilaan hyvinvoinnin tukemisen, motivaation kasvattamisen ja itsetunnon kehittämisen työtapojen valinnan osalta. Oppilaan oppimista tukevalla eriyttämällä ennaltaehkäistään myös tuen tarpeen syntymistä.

Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään tarkoituksenmukaisesti oppimisen välineenä ja tukena. Sen käytössä harjoitellaan tiedon kriittistä hankintaa, materiaalien käsittelyä sekä tietoturvaan liittyviä asioita. Oppilaita kannustetaan omaan luovaan tuottamiseen, johon tieto- ja viestintäteknologia antaa uusia mahdollisuuksia. TVT:n avulla oppilaat voivat kehittää ja syventää omaa työskentelyään sekä he oppivat ottamaan vastuuta omasta työskentelystään, joka on TVT:n myötä toisinaan itsenäisempää. Tieto- ja viestintäteknologian käyttö vaatii oppilailta omatoimisuutta, mutta mahdollistaa myös heidän yksilöllisemmän etenemisensä.

4.4 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

MONIKULTTUURISUUS: "Pieni ihminen isossa maailmassa"

Tavoitteet

Tavoitteena on oppilaiden suvaitsevaisuuden lisääminen, erilaisuuden ymmärtäminen, väärin käsitysten kumoaminen ja vieraisiin kulttuureihin tutustuminen.

Toteuttamis- ja työskentelytavat

Toteuttamis- ja työskentelytavat sekä tuotokset päätetään lukuvuosisuunnitelmassa. Opetuksessa hyödynnetään ja huomioidaan oman koulumme rikasta kulttuuria. Oppimiskokonaisuus voidaan toteuttaa esimerkiksi työpajatyöskentelynä, kokonaisopetuksena alakoulussa tai rinnastamalla yläkoulussa. Tuotokset voivat olla esimerkiksi kuvataidetoita, kirjoitelmia tai esityksiä.

Arviointimenetelmät

Arviointimenetelmät oppimisen aikana ja kokonaisuuden loppuun valitaan käytettyihin toteuttamis- ja työskentelytapoihin sopiviksi. Arviointia voi tapahtua suullisesti ja havainnoimalla oppimisen aikana. Loppuun arviointia voidaan suorittaa yhdessä ja siihen voidaan sisällyttää myös itsearviointia.

Oppiaineet ja sisällöt

Kokonaisuuteen osallistuvat oppiaineet ja kokonaisuuden sisällöt päätetään lukuvuosisuunnittelun yhteydessä.

LIKKUVA, TOIMINNALLINEN JA TERVE OPPILAS: "Vierivä kivi ei sammaloidu"

Tavoitteet

Tavoitteena on lisätä oppilaiden liikkumista ja toiminnallisuutta koko koulupäivän aikana sekä ohjata oppilaita liikunnallisen elämäntavan omaksumiseen ja tuottaa oppilaille liikunnan

iloa. Toiminnallisuus on myös yksi keino edesauttaa oppimista. Tavoitteena on, että oppilas ymmärtää liikunnan ja terveellisten elämäntapojen merkityksen omalle hyvinvoinnilleen.

Toteuttamis- ja työskentelytavat

Toteuttamis- ja työskentelytavat sekä tuotokset päätetään lukuvuosisuunnitelmassa.

Arviointimenetelmät

Arviointimenetelmät oppimisen aikana ja kokonaisuuden loppuun valitaan käytettyihin toteuttamis- ja työskentelytapoihin sopiviksi. Arviointia voi tapahtua suullisesti ja havainnoimalla oppimisen aikana. Loppuun arviointia voidaan suorittaa yhdessä ja siihen voidaan sisällyttää myös itsearviointia.

Oppiaineet ja sisällöt

Kokonaisuuteen osallistuvat oppiaineet ja kokonaisuuden sisällöt päätetään lukuvuosisuunnittelun yhteydessä.

ELÄMISEN JA OLEMISEN TAIDOT: ”Ollaan ihmisiksi”

Tavoitteet

Oppilas oppii kantamaan vastuuta omasta ja yhteisestä tekemisestä. Oppilaan itsesäätely- ja vuorovaikutustaidot kehittyvät. Oppilaiden kanssa harjoitellaan muiden kunnioittamista ja hyviä käytöstapoja. Oppilaiden kanssa harjoitellaan myös rahan ja ajan hallintaa sekä yleistä itsestä huolehtimista.

Toteuttamis- ja työskentelytavat

Toteuttamis- ja työskentelytavat sekä tuotokset päätetään lukuvuosisuunnitelmassa.

Arviointimenetelmät

Arviointimenetelmät oppimisen aikana ja kokonaisuuden loppuun valitaan käytettyihin toteuttamis- ja työskentelytapoihin sopiviksi. Arviointia voi tapahtua suullisesti ja havainnoimalla oppimisen aikana. Loppuun arviointia voidaan suorittaa yhdessä ja siihen voidaan sisällyttää myös itsearviointia.

Oppiaineet ja sisällöt

Kokonaisuuteen osallistuvat oppiaineet ja kokonaisuuden sisällöt päätetään lukuvuosisuunnittelun yhteydessä.

LUKU 5 OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN

5.2 Yhteistyö

Oppilaiden osallisuus

Yhtenä koulumme päämääränä on kasvattaa oppilasta itsenäiseksi ja yhteistyökykyiseksi kansalaiseksi, jolla on taidot itsensä edelleen kehittämiseen ja selviytymiseen ympäröivässä yhteiskunnassa. Koulumme oppilastoiminta on yksi tapa, jolla oppilaat pääsevät vaikuttamaan omiin asioihinsa sekä toimimaan yhteistyössä eri tahojen kanssa. Erilaisia oppilastoiminnan muotoja koulussamme ovat miniministerit, oppilaskunnan hallitus, tukioppilaat, välkkärit eli välituntiliikuttajat, kummioppilaat sekä luottamusoppilaat.

Miniministerit

Miniministerit ovat alakoulussa toimiva oppilaskunnan hallitus. Koulumme miniministereihin valitaan yksi edustaja jokaisesta alakoulun luokasta. Heidän tavoitteenaan on luoda koulullemme hyvää yhteishenkeä sekä välittää tietoa oppilaiden ja opettajien välillä. Minimiministerit osallistuvat alueparlamenttiin syksyllä ja keväällä. Toimintaa ohjaa tehtävään valittu opettaja.

Oppilaskunnan hallitus

Yläluokilla toimii oppilaiden keskuudestaan valitsema oppilaskunnan hallitus. He toimivat oppilaiden edunvalvojana ja vaikuttamiskanavana suhteessa opettajakuntaan, vanhempainyhdistykseen, kaupungin koulutoimeen sekä nuorisovaltuustoon. Oppilaskunnan hallitus toimii myös yhteistyössä koulumme tukioppilaiden ja luokkien luottamusoppilaiden kanssa. Oppilaskunta osallistuu alueparlamenttiin syksyllä ja keväällä.

Toimintansa rahoittamiseksi oppilaskunta järjestää taloudellista toimintaa, mm. vuosittaisen taksvärkkipäivätyökeräyksen. Varoja käytetään kaikkia oppilaita hyödyttäviin hankintoihin ja tarkoituksiin, kuten luokkaretkien ja leirikoulujen tukemiseen. Oppilaskunnan hallitus osallistuu yhteistyössä opettajien ja muun kouluyhteisön kanssa mm. teemapäivien, kulttuuritapahtumien ja muiden yhteisten tilaisuuksien suunnitteluun ja toteuttamiseen. Oppilaskunta huolehtii oppilaspäivystyksestä ja pitää omaa päivänavausvuoroaan sekä myöntää kevätjuhlassa stipendejä ja jakaa toveruuden merkiksi Hymy-patsaat. Oppilaskunnan hallitus tiedottaa toiminnastaan omalla ilmoitustaulullaan, jossa sijaitsee myös postilaatikko palautteille ja ideoille.

Oppilaskunnan hallitus valitaan syksyisin. Oppilaskunnan hallituksen toimintaa ohjaa tehtävään valittu opettaja.

Tukioppilastoiminta

Koulumme tukioppilastoiminnan keskeinen tavoite on vaikuttaa hyvien toverisuhteiden syntymiseen sekä myönteisen ilmapiirin kehittymiseen koulussamme. Tukioppilaina toimivat kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaiset oppilaat, jotka haluavat omalla esimerkillään ja toiminnallaan edistää koulumme oppilaiden yleistä viihtyvyyttä, luoda kouluun positiivista ilmapiiriä ja parantaa koulumme oppilaiden kaverisuhteita. Tukioppilaat antavat myös

tärkeää tukea yläkoulun aloittaville seitsemäsluokkalaisille. Lisäksi tukioppilaiden toimintaan kuuluu erilaisten tapahtumien ja teemapäivien suunnittelu ja järjestely kouluvuoden aikana.

Tukioppilaana toimiminen on luottamustoimi. Tukioppilaiden ohjaavana opettajana toimii tehtävään valittu opettaja.

Välkkärit

Välkkärit eli välituntiliikuttajatideoivat ja järjestävät liikunnallista tekemistä oppituntien lomaan sekä ala- että yläkoulussa. Välkkäritoiminta on koulussamme yläkoulun osalta osa tukioppilastoimintaa eli välkkäreinä toimivat välituntiliikuntaa kehittävät ja toiminnan järjestämiseen keskittyvät tukioppilaiksi valitut kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaiset. Alakoulussa välkkäritoimintaan valitaan toiminnasta kiinnostuneita ylempien luokkien oppilaita.

Kummioppilaat

Ensimmäisen luokan oppilailla on koulussamme kummioppilaat kahdeksäsluokkalaisista oppilaista. Kummioppilaat auttavat ykkösluokkalaisia koulun alkutaipaleella, esimerkiksi opastavat välituntikäyttäytymisessä. Yhteistyötä jatketaan tarvittaessa myös toisella vuosiluokalla.

Verso

Vertaissovittelu on ratkaisukeskeisyyteen pohjautuva menetelmä, joka tuo vaihtoehtoisen ja vapaaehtoisen tavan ratkaista oppilaiden välisiä ristiriitoja koulun arkipäivässä. Vertaissovittelulla päästään puuttumaan ristiriitoihin mahdollisimman varhain. Menetelmän tarkoituksena on oppilaiden vuorovaikutustaitoja edistämällä vähentää ristiriitatilanteita.

Vertaissovittelu on menetelmänä yksinkertainen selkeä kaava, jonka mukaisesti osapuolia hieman vanhemmat sovittelijoiksi koulutetut oppilaat auttavat riidan osapuolia löytämään itse ratkaisun ristiriitaansa. Sovittelun aikana osapuolet saavat kertoa oman näkemyksensä tapahtuneesta, kuvata tuntemuksiaan ja pohtia eri ratkaisuvaihtoehtoja. Kaavaa noudattamalla ristiriidan osapuolet etenevät lopulta sovittelijaoppilaiden avulla sopimukseen, jonka toteutumista seurataan.

Vertaissovittelu tukee yhteisöllisyyttä ja luo väylän oppilaiden osallisuudelle.

Vertaissovitteluiden myötä opitaan mm. arjen ihmissuhdetaitoja, erilaisuuden ymmärtämistä, kulttuurien kohtaamisia ja rauhanrakennusta.

MITÄ SOVITELLAAN?

- nimittelyä, haukkumista ja huutamista
- tunnilla toisen vastausten mitätöivää kommentointia ja nauramista, jatkuvaa ikävää vihjailua, selän takana puhumista tai perättömien juorujen levittämistä

- tönimisiä, läpsimisiä ja ns. leikitappeluja, jotka kiihtyvät liiaksi
- etuilla ja tuuppimista ruokajonossa tai ulos- ja sisäänkäynnin yhteydessä

Vertaissovittelijaksi pääsee 4lk. alkaen. Vertaissovittelijoiden ohjaajina ja kouluttajina koulussamme toimivat kuraattori Sari Kangasniemi ja ohjaaja Satu Järvinen.

Kodin ja koulun yhteistyö

- vanhempainillat
- säännölliset vanhempaintapaamiset
- Wilma ja puhelin
- Peda.net
- koulun kotisivut
- tiedotteet
- avoimet ovet
- tapahtumat ja juhlat
- oppilashuollolliset vanhempaintapaamiset
- koulutulokkaiden tutustumistilaisuudet
- valinnaisaineillat
- yhteishakuvanhempainilta
- tulkkien käyttö tarvittaessa
- vanhempainyhdistys

Kodin ja koulun yhteistyö on tiivistä. Siihen kuuluvat säännölliset vanhempaintapaamiset, vanhempainillat, tarvittaessa päivittäinen yhteydenpito Wilman tai puhelimen välityksellä sekä kodin ja koulun yhteiset tapahtumat ja juhlat. Kodin ja koulun yhteistyön tavoitteena on lapsen ja nuoren hyvinvoinnin, myönteisen kasvun ja oppimisen tukeminen ja turvaaminen yhteistyössä vanhempien kanssa. Keskustelua opetussuunnitelmasta, koulun käytänteistä, arvioinnista ja oppilaan tarvitsemista tukimuodoista käydään tapaamisissa tai tietotekniikkaa hyödyntäen. Yhteistyössä pyritään henkilökohtaiseen ja kannustavaan viestintään. Vieraskielisten oppilaiden huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä käytetään tarvittaessa tulkkia.

Huoltajalla on mahdollisuus osallistua kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön osallistumalla vanhempainiltoihin ja vanhempainvartteihin, vanhempainyhdistyksen toimintaan sekä kodin ja koulun yhteisiin tapahtumiin, kuten avoimien ovien päivään. Huoltajat voivat olla aloitteellisia ja yhteydessä koulun henkilökuntaan.

Vanhempainyhdistys

Koulun vanhempainyhdistyksen tarkoitus on edistää kodin ja koulun välistä yhteistyötä. Yhdistys järjestää vuoden aikana erilaisia tapahtumia, joihin voivat osallistua niin oppilaat kuin vanhemmat. Tapahtumista saatavat tuotot käytetään koko koulun oppilaiden hyväksi. Vanhempainyhdistys tukee mahdollisuuksien mukaan koulun luokkaretkiä, jakaa stipendejä sekä muistaa päättävien luokkien oppilaita ruusuin.

Koulun sisäinen yhteistyö ja yhteistyö muiden tahojen kanssa

Koulun sisäinen yhteistyö

Koulun toimintakulttuuri sallii ja kannustaa opettajien välistä yhteistyötä yli oppiaine- ja vuosiluokkarajojen (yhteisopettajuus). Yhteistyö on hyvinvoinnin, laadukkaan opetuksen ja oppimisen perusta. Opettajien työjärjestykseen on varattu aikaa yhteissuunnittelulle. Koulussa toimii rehtorin vetämä johtoryhmä, jonka jäsenet ovat tiimien vetäjiä. Johtoryhmän tehtävänä on koulun toiminnan kehittäminen.

Koulujen välinen yhteistyö

Koulumme tekee yhteistyötä Porin ja lähikuntien koulujen kanssa. Esimerkkejä yhteistyöstä ovat yhteiset koulutukset, erilaiset tapahtumat, oppilaiden opintoihin liittyvä yhteistyö, vierailut sekä alueellinen hyvinvointiryhmä. Yhteistyön tavoitteena on edistää opetuksen kehittämistä ja yhtenäisyyttä.

Nivelvaiheyhteistyö

Päivähoidon sekä ala- ja yläkoulujen välinen yhteistyö pitää sisällään mm. tiedonsiirtopalaverit, alakoulun koulutulokaspäivän, yläkoulun koulutulokkaille ja heidän huoltajilleen järjestettävän tutustumistilaisuuden, valinnaisaineillan yläkoulun oppilaille ja huoltajille sekä oppilaiden mahdolliset tutustumiskäynnit. Perusopetuksen tavoitteena on tukea ja ohjata oppilaita koulunkäyntiin, jatko-opintoihin ja uravalintaan liittyvissä asioissa yhteistyössä oppilaiden ja heidän vanhempiensa sekä muiden koulun kanssa yhteistyössä olevien toimijoiden kanssa.

Piirryttäessä jatko-opintoihin yhteistyötä tehdään toisen asteen ja työelämän kanssa. Yhteistyön muotoja ovat mm. oppilaitosvierailut ja -esittelyt, yhteishaun vanhempainillat, TET eli työelämään tutustuminen sekä yritysvierailut. Yksi keskeisistä tavoitteista on tukea niitä

oppilaita, joilla on opiskelussaan vaikeuksia tai jotka ovat vaarassa jäädä koulutuksen tai työelämän ulkopuolelle.

Hyvinvointiryhmässä seurataan tiedonsiirron sujuvuutta ja riittävyttä sekä erityisesti toiselle asteelle siirtyvien, syrjäytymisvaarassa olevien oppilaiden tilannetta.

Koulussamme ohjauksesta vastaa opinto-ohjaaja. Opinto-ohjaaja tekee yhteistyötä muiden opettajien ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa.

Alakoulusta yläkouluun

Opetuksen kannalta välttämätön tieto siirtyy alakoulusta yläkouluun. Tarvittaessa järjestetään erillinen tiedonsiirtopalaveri huoltajien suostumuksella. Opinto-ohjaaja käy puhumassa alakoulujen luokissa oppilaille opiskelusta yläkoulussa. Kaikille 6. luokkien oppilaille ja heidän huoltajilleen järjestetään keväällä tutustumistilaisuus yläkouluun. Syksyllä koulun alettua järjestetään 7. luokkien ryhmäytymis- ja tutustumispäivä yhdessä luokanohjaajien ja tukioppilaiden kanssa. Ryhmäytymiseen panostetaan koko lukuvuoden ajan tukioppilaiden ja luokanohjaajien toimesta.

Yläkoulusta toiselle asteelle

Opinto-ohjaaja esittelee oppilaanohjauksen luokkatunneilla jatko-opintomahdollisuuksia. Tavoitteena on saada kaikille oppilaille mieluisa ja soveltuva jatko-opintopaikka. Yhdeksännellä luokalla oppilaat tutustuvat toisen asteen opintoihin. Ensisijaisia tutustumiskohteita ovat lähialueen lukiot ja ammatilliset oppilaitokset. Yhdeksännen luokan aikana järjestetään Itätuulen koulun oma tai Porin kaupungin/koulujen yhteinen yhteishakuvanhempainilta, jossa opinto-ohjaaja kertoo hakuun liittyvistä asioista ja toisen asteen opinto-ohjaajat esittelevät jatko-opintomahdollisuuksia ammatillisessa ja lukiokoulutuksessa. Pienryhmän oppilaiden jatko-opinnot suunnitellaan moniammatillisessa yhteistyössä. Opinto-ohjaaja seuraa kesäaikana oppilaiden sijoittumista opintopolkujärjestelmän välityksellä ja on tarvittaessa yhteydessä peruskoulun päättäneeseen oppilaaseen ja tämän kotiin sekä tarvittaessa muihin yhteistyökumppaneihin. Syyslukukauden alettua ja jatko-opintopaikkojen varmistuttua toisen asteen oppilaitoksiin toimitetaan erityisessä ja tehostetussa tuessa olleiden oppilaiden nivelvaiheen tiedonsiirtolomakkeet. Tiedonsiirtopalavereja järjestetään toisen asteen oppilaitosten pyyntöjen perusteella.

Mikäli nuori peruskoulun jälkeen ei ole aloittanut mitään opintoja, koululta otetaan yhteyttä etsivään nuorisotyöhön.

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Koulu on kiinteä osa ympäröivää yhteisöä ja tekee yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat Itätuulen kirjasto, Tuulikellon koulu, päiväkotiki Taikurinhattu, yhteisötila Salonki, lähialueen yritykset, palvelutalo Ruskalinna, vapaa-ajan harrasteseurat, MLL:n Porkkananpesä, perusturva, vapaa-aika ja nuorisotoimi, seurakunta ja poliisi.

5.4 Opetuksen järjestämistapoja

Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Koulumme perusopetuksessa hyödynnetään etäyhteyksiä uskonnon opetuksessa islamin osalta sekä ET-opetuksessa. Koulumme tekee etäopetuksesta etäopetusta järjestävän tahon kanssa sopimuksen, jossa sovitaan tarkemmin etäopetuksen käytännöistä. Koululla järjestetään etäopetusyhteyden vastaanottamista varten sopiva tila ja opetustilassa on paikalla etäopetustunnin ajan valvoja.

Etävalvoja valvoo oppilaiden työskentelyä, oppilaiden laitteiden käyttöä ja toimintaa sekä työrauhan säilymistä tunnilla. Hän huolehtii myös, että yhteydet toimivat ja kamera sekä mikrofoni ovat auki ja toiminnassa. Etävalvoja seuraa tunneilla läsnäoloa sekä huolehtii mahdollisen poissaolon ilmoittamisesta omalle opettajalle sekä etäopettajalle.

Oppilailla on tunneilla käytössään oppikirjat. Arvioinnin opetuksen osalta tekee etäopettaja, jonka antama numero siirretään oppilaan todistukseen.

Joustava perusopetus

Itätuulella ei toimi joustavaa perusopetusta 2020-2021. Toiminta alkaa mahdollisesti 2021 syksyllä.

Joustava perusopetus on tarkoitettu niille 7–9-luokkien oppilaille, joilla on alisuoriutumista, heikko opiskelumotivaatio, sosioemotionaalisia vaikeuksia tai jotka ovat vaarassa jäädä ilman päättötodistusta ja jatkokoulutuspaikkaa. Oppilas voi tarvitessaan saada yleistä tai tehostettua tukea. Poikkeuksellisesti joustavaan perusopetukseen voidaan ottaa myös erityistä tukea saava oppilas, jos oppilas kykenee noudattamaan opetuksessa käytettävää opetussuunnitelmaa ja järjestelyä voidaan pitää oppilaan edun mukaisena.

Joustavaan perusopetukseen haetaan hakemuksella, jonka allekirjoittavat sekä oppilas että tämän huoltaja. Oppilasvalinta tehdään hakemusten, haastattelujen sekä opettajien ja / tai oppilashuollon henkilöstön suositusten perusteella. Oppilasvalinnasta tehdään hallintopäätös, joka valmistellaan moniammatillisesti oppilashuoltotyössä.

Joustavassa perusopetuksessa opetusta järjestetään lähiopetuksen lisäksi koulun ulkopuolisissa oppimisympäristöissä ohjattuna opiskeluna. Nämä koulun ulkopuoliset oppimisympäristöt ovat oleellinen osa joustavaa perusopetusta. Tällaisia oppimisympäristöjä ovat esimerkiksi erilaiset työpaikat, opintokäynnit, ryhmäytymistapahtumat, toisen asteen koulutuspaikat, leirit, retket, liikuntatoimi ja kulttuurilaitokset. Joustavassa perusopetuksessa käytetyt opiskelumuodot perustuvat toiminnallisuuteen sekä käytännöllisten ja työpainotteisten oppimisympäristöjen hyödyntämiseen. Toiminnalliset työtavat monipuolistavat opetusta ja pyrkivät herättämään oppilaan kiinnostuksen opiskeluun. Opiskelun toteuttamistapa vaihtelee yksilöllisesti. Painopisteenä voi olla työssäoppiminen, jatko-opintojen kannalta välttämättömän osaamisen kartuttaminen, kasvatuksellinen

tukeminen tai omien vahvuuksien paikantaminen. Perusopetuksen tavoitteet ohjaavat koulun ulkopuolella tapahtuvaa opiskelua. Sen toiminnoille on yhtymäkohdat opetussuunnitelmiin, oppiaineisiin sekä aihekokonaisuuksiin. Ne ohjaavat myös työpaikalla tehtäviä oppimistehtäviä.

Opintokokeilut

Opiskelijalla on mahdollisuus tutustua eri oppialoihin toisen asteen oppilaitoksissa. Opintokokeiluja voi olla lukuvuoden aikana oppilaiden motivaatiosta riippuen kolme kahden viikon jaksoa tai muuten oppimisen kannalta mielekkäinä jaksoina. Oppilaat saavat valita itseään kiinnostavat linjat, jotka ovat urasuunnitelmia selkeyttäviä ja tukevia. Opinto-ohjaaja on mukana paikan valinnassa ja yhteydenotoissa toiselle asteelle. Toisen asteen opettajat ja opinto-ohjaajat vastaavat opetuksesta opintokokeilun aikana. Jos oppilaalla ilmaantuu ongelmia opintokokeilun aikana, ilmoitetaan asiasta JOPO-ryhmän opettajalle, joka selvittää asian asianosaisten kanssa.

Työelämään tutustuminen

Työelämään tutustumisen jaksoja on yksi viikko 8.luokalla ja yksi viikko 9.luokalla. 7. luokalla oppilaat osallistuvat vuorollaan ruokala-TET:iin yhtenä tai kahtena arkipäivänä. TET-paikat oppilas valitsee pääsääntöisesti itse. TET-jakson aikana työssä ollaan lähtökohtaisesti 30 tuntia viikossa. Työnantaja ja oppilas voivat sopia keskenään päivittäisen työajan. Työnantaja on velvollinen ottamaan yhteyttä opettajaan, jos oppilaalle ilmaantuu ongelmia sovittujen sääntöjen noudattamisessa.

Työpaikkaopiskelu

Työpaikkaopiskelussa oppiminen tapahtuu erilaisissa aidoissa työympäristöissä etukäteen määriteltäviä oppimistehtäviä noudattaen. Työpaikkaopiskelu toteutetaan tiiviissä yhteistyössä koulun, työpaikan ja kodin kanssa. Jaksojen pituus sovitaan myös oppilaan oman mielenkiinnon ja motivaation mukaan. Jaksojen aikana opiskelu tapahtuu sekä työpaikalla että koulussa. Työpaikkoja haetaan oppilaan omien kiinnostusten mukaan itsenäisesti sekä koulun avulla ja tuella. Ennen työjakson alkua työpaikoista hankitaan tietoja sekä otetaan selville muun muassa työpaikalle sopivasta käytöksestä ja pukeutumisesta.

Työnantajan kanssa tehdään työsopimus. Työpaikoilla ja muissa oppimisympäristöissä oppilaiden kanssa työskentelevä henkilöstö tulee perehdyttää työturvallisuuteen, tietosuojaan ja salassapitoon liittyviin sekä muihin tarvittaviin säädöksiin. Koulun ulkopuolisissa oppimisympäristöissä oppilaan ohjauksesta vastaa työpaikan työntekijä, työpaikkaohjaaja, joka toimii oppilaan opastajana ja tukena. Työnantajan vastuulla on yhdessä koulun kanssa huolehtia oppilaan turvallisesta työympäristöstä. Työnantajan vastuulla on kertoa perusteellisesti työturvallisuuteen liittyvät kysymykset ja huolehtia siitä, että oppilaalla on hänelle sopivia työtehtäviä, jotka antavat oppilaalle myös onnistumisen kokemuksia. Ohjaaja / opettaja vieraillee työpaikoilla ja seuraa opiskelun toimivuutta. Opettaja ja oppilas laativat etukäteen työpaikalla tehtävät oppimistehtävät ja sopivat niiden suorittamisesta työpaikkaohjaajan kanssa. Työpaikkaopiskelu on tavoitteellista toimintaa oppimisen kannalta, mutta myös oppilaan henkilökohtaisen kasvun kannalta. Tavoitteet

rakentuvat yksilöllisesti työtehtävien ja eri oppiaineiden mukaan pyrkien noudattamaan oppilaan oppimissuunnitelmaan kirjattuja omia tavoitteita ja toiveita. Oppimistavoitteet voivat myös lisääntyä työpaikkaopiskelujen edetessä. Työpaikkaopiskelusta oppilas laatii pienen kirjallisen raportin ja sen voi tuottaa myös toiminnallisina menetelmin kuten valokuvakoosteena, sarjakuvana sekä ääni- tai videotallenteena.

Oppimisen arviointi

Työpaikalla pidetään arviointikeskusteluja, jotka vahvistavat tavoitteisuutta. Työpaikkatehtävien palautekäsittelyssä ja kokemusten reflektoinnissa arvioidaan tavoitteiden saavuttamista, oppimistehtäviä ja jaksolla opittuja asioita. Arviointipalautteella pyritään kannustamaan ja ohjaamaan oppilasta. Työpaikkaohjaaja arvioi työssäoppimisjaksoa ja oppilaan itsearviointi kohdistetaan erityisesti oppimistavoitteiden saavuttamiseen, työskentelytaitoihin ja koulunkäynnin säännöllisyyden seuraamiseen. Arviointipalautteita kirjataan oppilaan oppimissuunnitelmaan. Työpaikkajaksoilla ja muissa erilaisissa oppimisympäristöissä tapahtunut opetus otetaan huomioon myös oppiaineiden arvioinnissa.

5.5 Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Koulun kerhotoiminta

Koulumme kerhotoiminnan tavoitteena on saada aikaan monipuolista lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajan toimintaa, joka tulisi osaksi lapsen ja nuoren iltapäivää. Kerhotoiminnan tavoitteena on myös kehittää oppilaiden sosiaalisia taitoja ja yhteisöllisyyteen kasvamista.

Kerhotoiminta on koulussamme aktiivista. Kerhoja vetävät pääasiassa opettajat, mutta lukuvuosittain vaihdellen ovat myös koulun ulkopuoliset toimijat olleet näkyvässä roolissa kerhonvetäjinä. Kerhotoimintaamme yritetään saada mukaan myös niitä lapsia ja nuoria, joilla ei ole esimerkiksi perheen tuen puuttuessa tai taloudellisista syistä johtuen mahdollisuutta harrastaa säännöllisesti. Koulun järjestämiin mahdollisiin maksullisiin tapahtumiin (mm. laskettelureissut) näille oppilaille haetaan tarvittaessa rahallista tukea.

Kerhoista tiedotetaan oppilaille koulutiedotteessa, koulun kotisivuilla, kuulutusten ja Wilman välityksellä. Ulkopuoliset kerhonvetäjät ovat lisäksi tuoneet esitteitä kerhoistaan.

Oppilaat suunnittelevat yhdessä kerhonvetäjän kanssa osan kerhovuoden sisällöstä ja saavat näin vaikuttaa toteutustapoihin sekä tapahtumiin. Oppilaat ovat saaneet esittää kerhotoiveitaan, mutta varsinaista kyselyä ei aiheesta ole pidetty. Kerhonvetäjä pitää kirjaa kerhossa kävijöistä ja esim. peruuntumistilanteissa kerhonvetäjä huolehtii tiedottamisesta kerholaisille ja huoltajille.

Kerhot ovat kestoaltaan 60 minuuttia ja kerhonvetäjä saa anoa pidettäväkseen 15 tai 30 kerhotuntia lukuvuodessa.

Koulumatkat ja koulukuljetukset

Koulumme oppilaiden koulumatka on pääsääntöisesti niin lyhyt, että se ei oikeuta koulukuljetukseen. Inklusiivisten pienryhmien erityisen tuen oppilailla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen lääkärin lausunnolla. Kuljetusetu myönnetään vain lähikouluun.

Koulumatkakuljetukset järjestetään ensisijaisesti joukkoliikenteen (bussi) vakiovuoroja käyttäen. Toissijaisena kuljetusmuotona käytetään erilliskuljetuksia (taksi) silloin, kun se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi tai ensisijaisen kuljetusmuodon käyttö ei ole mahdollista. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona sivistyskeskus voi tehdä päätöksen oppilaan saattamista varten myönnettävästä riittävästä avustuksesta.

Pääsääntöisesti taksit noutavat oppilaat heti koulupäivän päätyttyä, mutta joskus poikkeustapauksissa taksia voi joutua odottamaan jonkun aikaa. Tällöin koulu järjestää oppilaalle valvotun odotuksen.

Sairauksien tai tapaturmien aiheuttamia tilapäisiä taksikuljetuksia tilataan lääkärintodistuksen perusteella. Tällöin vanhemmat toimittavat lääkärintodistuksen ensin koululle, jonka jälkeen taksikuljetus tilataan koululta.

Koulu tiedottaa poikkeusaikatauluista edelleen liikennöitsijöille / autoilijoille ja koteihin. Huoltajat ilmoittavat poikkeuksista koulukuljetuksissa (esim. oppilaan sairastuminen) mahdollisimman pikaisesti suoraan autoilijalle.

Koulukuljetuksista tiedotetaan syyslukukauden alussa julkaistavassa lukuvuositedotteessa, joka on luettavissa Peda.net-sivustolla koulun kotisivuilla.

LUKU 6 OPPIMISEN ARVIOINTI

6.2 Arvioinnin luonne ja yleiset periaatteet

Oppimisen arvioinnin tulee perustua aina tavoitteisiin. Jotta oppilas pystyy suuntaamaan työskentelynsä oikeisiin asioihin, hänen tulee olla tietoinen kulloisistakin oppimisen tavoitteista. Oppimisen laajat vuosiluokittaiset tavoitteet ovat näkyvissä koulumme peda.net-sivustolla kohdassa OPS2016 (OPS2016 kokonaisuudessaan). Tämän lisäksi opettaja laatii yhdessä oppilaidensa kanssa tavoitteet eri opetusjaksoille – jotka voivat vaihdella yhdestä oppitunnista usean viikon projektiin. Jakson alussa oppilaille avataan kyseisen jakson tavoitteet, joiden pohjalta työskentelyä suunnitellaan ja ohjataan. Työskentelyn aikana opettaja antaa oppilaille ohjaavaa palautetta ja oppilas havainnoi itse

oman työskentelynsä edistymistä. Jakson lopuksi opettajan palautteen lisäksi oppilas arvioi itse työskentelyään ja ryhmässä voidaan käydä myös yhteistä arviointikeskustelua.

Arvioinnin on oltava kannustavaa ja ohjaavaa ja ilmapiirin luokassa oppimiselle myönteinen. Sanallisessa arvioinnissa opettajan on mahdollista pureutua yksityiskohtaisemmin oppilaan vahvuuksiin ja vielä kehittämistä vaativiin taitoihin. Koulussamme kannustetaan sanallisen arvioinnin lisäämiseen numeerisen arvioinnin rinnalla.

Arvioinnista saatua tietoa hyödynnetään edelleen opetuksen ja oppimisen sekä käytettävien työskentelytapojen suunnittelussa. Arvioinnin tulee siis antaa tietoa sekä oppilaalle että opettajalle. Oppimisen ohjaaminen ja opettamisen kehittäminen tapahtuvat arvioinnin avulla.

Itätuulen koulukohtaiset tarkennukset

Itätuulen koulussa opetus jakautuu viiteen jaksoon. Wilman pysyvissä tiedotteissa näkyy lukuvuoden jaksotavoitteet ja arviointi luokka-asteittain ja oppiaineittain. Tästä tiedotetaan vanhempainilloissa ja koulun tiedotteissa.

Samaan tapaan tiedotetaan siitä, osa taide- ja taitoaineista (kotitalous, kuvaamataito, käsityö) päättyvät jo 7. luokalla, jolloin arvosana on peruskoulun päättöarvosana, mikäli oppilas ei valitse ainetta taide-, taito- tai valinnaisaineeksi 8-9 luokalle. Kahdeksannen luokan keväällä saatu arvosana ruotsin kielestä, kemiasta sekä musiikista on samalla oppilaan peruskoulun päättöarvosana.

Arviointiin liittyviä yleisiä periaatteita koulussamme pääsee tarkastelemaan seuraavalta videolta.

<https://www.youtube.com/watch?v=ArPlw0R5jWw&feature=youtu.be>

Videolinkki on jaettu huoltajille Wilmassa ja se löytyy koulun kotisivulta arviointi-kohdasta.

6.4.1 Opintojen aikainen arviointi

Opintojen aikaisessa arvioinnissa koulussamme korostetaan monipuolisia tapoja osoittaa oppimista, jatkuvaa, oppimista edistävää palautetta sekä oppilaiden omia arvioita oppimisestaan. Arvioinnin lähtökohtana ovat oppimiselle asetetut yhteiset ja oppilaan henkilökohtaiset tavoitteet, näiden tavoitteiden pohjalta valitut työskentelytavat ja mahdollinen tuotos: Opetus ja opettaminen, oppiminen ja opiskelu sekä arviointi kiertyvät näin ollen yhteen. Arviointi kohdistuu aina asetettuihin tavoitteisiin, joita oppilaat ovat olleet mukana asettamassa ja joiden täytyy olla oppilaiden tiedossa.

Opintojen aikaisen arvioinnin keinoja koulussamme ovat mm.

- jatkuva ohjaava ja oppimista edistävä palaute

- oppilaiden itsearviointi eri oppiaineissa ja kootusti kerran lukukaudessa
- opettajien ja oppilaiden yhteiset oppimiskeskustelut
- opettajien ja opetusryhmän yhteiset oppimiskeskustelut
- palaute Wilman kautta
- vertaisarviointi
- oppimispäiväkirjat
- opiskelu oppimispaketteina
- TVT: n hyödyntäminen (esim. Classroom)
- kirjalliset kokeet
- suulliset kokeet
- esitelmät
- esseet
- projektityöt
- portfolioit

Oppilaan osallistuminen oppimisprosessin arviointiin

Koulussamme oppilaat osallistuvat oman oppimisensa arviointiin monin eri tavoin: oppilaat arvioivat oppimistaan sekä suullisesti että kirjallisesti (itsearviointi), oppilaat arvioivat toisiaan (vertaisarviointi) ja opettaja ja oppilas tai opettaja ja koko opetusryhmä käyvät yhteisiä arviointikeskusteluja. Arvioinnista saatavaa tietoa hyödynnetään mm. oppimisen ja opettamisen suunnittelussa ja työskentelytapojen valinnassa. Itse- ja vertaisarvioinnissa korostetaan arvioinnin positiivista ja kannustavaa luonnetta. Oppilas voi esimerkiksi koota itselleen viikoittain onnistumisten listaa, jolloin huomio kiinnittyy epäonnistumisten sijaan positiivisiin oppimiskokemuksiin.

Jotta oppilaat voivat osallistua oppimisensa arviointiin, heidän tulee olla tietoisia siitä, mitä oppimisella tavoitellaan: Opetusjakson aluksi opetusryhmä ja ryhmän opettaja laativat yhdessä tavoitteet oppimiselle. Nämä tavoitteet kirjataan näkyviin, jotta ne on opiskelun edetessä helppo palauttaa mieleen. Tavoitteet voidaan kirjata esimerkiksi koulun peda.net-sivuille, oppilaiden vihkoon, tabletille tai luokan seinälle. Näiden yhteisten

tavoitteiden lisäksi oppilas voi asettaa henkilökohtaisia oppimistavoitteita, jotka myös kirjataan näkyviin. Arvioinnin yhteydessä oppilas peilaa tavoitteenasetteluaan suoritukseensa. Oppilaalla voi olla myös lyhyen aikavälin tavoitteita paperilla näkyvässä (mikä on tavoitteeni tänään, tällä viikolla jne.) tai hän voi seurata omaa työskentelyään päiväkirjan muodossa, mikä helpottaa oman oppimisen havainnointia.

Oppilaiden osallisuuden lisääminen nähdään koulussamme tärkeänä ja erilaisia tapoja lisätä osallisuutta myös arvioinnin osalta kehitetään jatkuvasti. Itsearviointin, vertaisarviointin ja opetusryhmän yhteisen arvioinnin kehittämisessä tärkeää on, että näitä arvioinnin keinoja ryhdytään toteuttamaan heti koulutaipaleen alusta alkaen oppilaiden ikä ja edellytykset huomioon ottaen. Näin oppilaat pääsevät harjoittelemaan positiivisen ja ohjaavan palautteen antamista ja oppivat myös vastaanottamaan sitä.

6.4.3 Opinnoissa eteneminen

Mikäli ennakoidaan, että oppilas ei saa suoritettua vuosiluokan oppimäärää hyväksytysti jossain aineessa, on tärkeää saada vähintään kuukautta ennen lukuvuoden päättymistä tietoa oppilaalle ja olla yhteydessä oppilaan kotiin. Yläkoulussa kyseisen aineen opettajan tulee olla yhteydessä myös oppilaan luokanvalvojaan, jotta tällä säilyy kokonaiskuva oppilaan opintojen etenemisestä.

Nelosvaaratilanteessa varmistetaan tukitoimien riittävyys ja laajuus, ja tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan tukea lisätään. Oppilaan oppimisen tueksi voidaan tehdä moniammatillista yhteistyötä. Tärkeää on keskustella oppilaan kanssa tilanteesta ja tehdä yhdessä konkreettinen suunnitelma toimenpiteistä ja tehtävistä, joilla oppilas voi osoittaa osaamistaan. Opittavia asioita voidaan tarvittaessa karsia ja suorituksia pilkkoa osiin. Sekä oppilas että opettaja sitoutuvat yhdessä laadittuun suunnitelmaan.

Valinnaisaineiden arviointi

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden opetusta ja ne myös arvioidaan osana tätä opetusta. Taide- ja taitoaineiden valinnaisista opinnoista ei tule erillistä arviota todistuksiin huolimatta niihin käytetystä tuntimäärästä. Tämä on hyvä ottaa huomioon muun muassa perusopetuksen päättövaiheessa, jolloin yhteisenä opettavan taide- ja taitoaineen päättymisen jälkeen oppilas opiskelee vielä taide- ja taitoaineita valinnaisina aineina.

Myös muiden valinnaisten aineiden tunteja (luku 12.2) voidaan käyttää taide- ja taitoaineisiin liittyviin opintoihin Porin kaupungin tuntijaon mukaisesti. Mikäli taide- ja taitoaineisiin käytetään muita valinnaisiin aineisiin kohdennettuja tunteja, ne arvioidaan todistuksessa erikseen.

Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti.

Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäviksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa.

Alakoulun ja yläkoulun valinnaisaineiden arvioinnista on kerrottu tarkemmin luvussa 12.

6.7 Lukuvuoden päätteeksi arvioitavat yhteiset ja valinnaiset aineet

Itätuulen koulukohtaiset tarkennukset:

Alakoulu:

Itätuulen koulussa 4-6 vuosiluokan oppilas valitsee vuosittain yhden valinnaisaineen, jota opiskellaan kolmessa jaksossa 75 minuutin pituisen oppitunnin ajan. Opiskelu tapahtuu yli luokkarajojen toimivissa ryhmissä. Arviointi tapahtuu suoritusmerkinnällä hyväksyty tai hylätty.

Yläkoulu:

Yläkoulussa oppilas valitsee kahdeksannelle luokalle yhden, kahden vuosiviikkotunnin taide- ja taitoaineen. Tämän aineen opiskelu jatkuu myös yhdeksännellä luokalla (2 vvt). Taide- ja taitoaineiden valinnaisista ei anneta erillistä numeroa vaan arvioidaan osana kaikille pakollista/yhteistä taide- ja taitoainetta. Taide- ja taitoaineiden valinnaiset voivat siis nostaa tai laskea yhteisen oppiaineen arvosanaa. Taide- ja taitoaineita ovat valinnaisliikuntaa joustavasti, tekninen työ, tekstiilityö, kotitalous ja kuvataide.

Kahdeksannelle luokalle valitaan myös kahden vuosiviikkotunnin valinnaisaine, jonka opiskelu jatkuu yhdeksännellä luokalla. Valinnaisaine voi olla minkä tahansa oppiaineen valinnaisaine, myös taide- ja taitoaineen. Valinnaisaine arvioidaan numeroarvosanalla.

Yhdeksännelle luokalle oppilas valitsee kaksi, yhden vuosiviikkotunnin kestoista valinnaista, aikaisempien (kahdeksannella luokalla alkaneiden) valinnaisaineiden lisäksi. Nämä arvioidaan sanallisesti (hyväksyty/hylätty). Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäviksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa.

Toisen lyhytvalintakurssin opiskelu tapahtuu kolmen ensimmäisen jakson aikana (jaksot 1-3) ja toisen lyhytvalintakurssin opiskelu kolmen viimeisen jakson aikana (jaksot 3-5).

Itätuulen koulu tarkentaa valinnaisainetarjottimensa laajuuden ja sisällöt opetussuunnitelman lukuun 12. Opetussuunnitelman luvussa 12 kuvataan kunkin valinnaisaineen tavoitteet, keskeiset sisällöt, oppimisympäristöt ja työtavat sekä arviointikriteerit. Valinnaisainetarjotin tulee näkyviin koulun kotisivuille ja aineet esitellään alakoulussa luokanopettajan ja yläkoulussa aineenopettajien sekä opinto-ohjauksen tunneilla. Koteihin lähetetään asiasta kertovat valinnaisainevihot sekä valintalomakkeet.

LUKU 7 OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKEA

7.5.1 Tukiopetus

Tukiopetuksen järjestämisestä vastaa se opettaja, joka havaitsee tuen tarpeen. Mikäli opettaja ei pysty itse järjestämään tukiopetusta, hän sopii sen järjestämisestä yhteistyössä toisen opettajan kanssa.

Tukiopetuksen pitävä opettaja huolehtii tukiopetuksesta tiedottamisesta oppilaan kotiin ja annetun tukiopetuksen kirjaamisesta Wilmaan. Kirjaamisesta käy ilmi, mihin oppiaineeseen, asiaan ja tavoitteeseen annettu tukiopetus liittyy ja kuinka paljon tukiopetusta on annettu.

Mikäli oppilas toistuvasti jättää saapumatta tukiopetukseen, on tukiopetuksen tarpeen huomannut opettaja yhteydessä huoltajiin henkilökohtaisesti.

7.5.2 Osa-aikainen erityisopetus

Osa-aikaisen erityisopetuksen keinoja kehitetään koulussamme jatkuvasti. Osa-aikaista erityisopetusta annetaan oppilaan tarpeen mukaan joustavin järjestelyin samanaikaisopetuksena, pienryhmässä ja yksilöopetuksena kaikilla tuen tasoilla.

Osa-aikaista erityisopetusta tehdään tiiviissä yhteistyössä luokan- tai aineenopettajan sekä oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa. Osa-aikaisella erityisopetuksella pyritään vahvistamaan oppilaan itsetuntoa ja kouluun kiinnittymistä. Osa-aikaisessa erityisopetuksessa toteutetaan positiivista pedagogiikkaa ja lähestytään oppimista oppilaan vahvuuksien kautta.

Osa-aikaista erityisopetusta antava opettaja huolehtii tiedottamisesta oppilaan kotiin ja luokanopettajalle tai -ohjaajalle sekä tuen kirjaamisesta Wilmaan. Kirjaamisesta käy ilmi, mihin oppiaineeseen, asiaan ja tavoitteeseen annettu osa-aikainen erityisopetus liittyy.

7.5.3 Opetukseen osallistumisen edellyttämät palvelut ja apuvälineet

Oppilaan koulunkäynnin tueksi voidaan tarpeen vaatiessa tarjota erilaisia tulkitsemis- ja avustajapalveluita tai erityisiä oppimisen apuvälineitä. Erityisopettaja huolehtii yhteistyössä

luokanopettajan tai -valvojan kanssa siitä, että kaikilla oppilasta opettavilla opettajilla on tieto oppilaan tarvitsemista palveluista ja apuvälineistä. Apuvälineet ja muut oppilaan saamat palvelut kirjataan oppilaan tietoihin Wilman tukilehdelle tai mahdolliseen oppimissuunnitelmaan (HOPS) tai henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan (HOJKS).

Suomi toisena kielenä -opettaja huolehtii yhteistyössä muiden opettajien kanssa maahanmuuttajaoppilaiden tarvitseman tuen saatavuudesta. Maahanmuuttajaoppilaan tarvitsema tuki voi olla esimerkiksi tulkitsemis-, kääntämis- ja avustamispalveluita, selkokirjoja tai eriyttämiseen suunniteltuja erityismateriaaleja.

Maahanmuuttajaoppilas tarvitsee tukea ja eriyttämistä erityisesti siirtyessään valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen. Tärkeää on, että oppilas voi osoittaa osaamisensa mahdollisesta puutteellisesta kielitaidosta huolimatta. Tehtävien asettelussa tulee siis huomioida oppilaan kehittyvä kielitaito. Oppisisältöjä voidaan suorittaa esimerkiksi erilaisin projektein, käyttämällä kirjaa kokeessa apuna tai suorittamalla koe suullisesti.

LUKU 8 OPPILASHUOLTO

8.5 Paikallisesti päätettävät asiat ja koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laadinta

1. Oppilashuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut

Asuinalueen sosiaalisen rakenteen yhteys lasten kouluvalmiuksiin ja koulumenestykseen antaa oman haasteensa oppilashuollon tuen järjestämiselle.

Kasvun ja kehityksen ohjauksesta huolehtivat ensisijaisesti alaluokkien luokanopettajat ja yläluokkien luokanohjaajat. Tarvittaessa kasvun ja kehityksen ohjauksen tukena toimivat koulukuraattori ja -terveydenhoitaja. He arvioivat oppilaan oppilashuollollisen tuen tarvetta ja ovat tarvittaessa yhteydessä koulun ulkopuolisiin tahoihin. Opiskelutaitojen ja opiskelun ohjauksesta ovat omissa aineissaan vastuussa aineenopettajat, joita tarvittaessa tukevat oppilaanohjaaja ja erityisopettaja. Oppilaan hyvinvoinnin eri osa-alueet ovat nivoutuneet toisiinsa ja käytännössä työtä tekee koko henkilöstö yhdessä. Tämän työn tukena ovat koulun hyvinvointiryhmä (hyry), yksilökohtainen oppilashuoltoryhmä (OHR) sekä tarvittaessa ulkopuoliset yhteistyötahot (esim. perheneuvola ja nuorten vastaanotto). Huoltajille annetaan tietoa koulussa tapahtuvasta ohjauksesta esim. koulutiedotteissa, wilmassa, vanhempainilloissa ja vuosittain henkilökohtaisissa tapaamisissa ohjausta antavien henkilöiden kanssa.

Itätuulen koululla on tarjota moniammatillista tukea sitä tarvitseville oppilaille. Erityisluokan- ja erityisopettajat ovat oppimisen tukena päivittäin luokkamuotoisessa ja osa-aikaisessa erityisopetuksessa.

Koulukuraattori on käytettävissä neljänä arkipäivänä viikossa sekä kiireellisissä oppilashuoltotilanteissa tarpeen mukaan. Koulupsykologin palvelut ovat oppilaiden ja huoltajien käytössä sovitusti.

Terveydenhoitaja on koululla paikalla päivittäin ja vastaanotolle on mahdollista päästä myös ilman ajanvarausta. Koululääkärin vastaanotto on koululla säännöllisesti ja ajanvaraus lääkärille tehdään terveydenhoitajan kautta.

Kouluyhteisön moninaisuuden vuoksi oppilashuoltotyö on näkyvä osa jokapäiväistä koulutyötä. Koulumme oppilasmäärästä 10- 20 prosenttia on maahanmuuttajia ja he puhuvat useita eri kieliä. Koulussamme annetaan inklusiivista valmistavaa opetusta 1-2 luokille. Suomen kieltä puhumaton oppilas opiskelee yleisopetuksen ryhmässä. Maahanmuuttajaoppilas opiskelee suomea toisena kielenä erillisillä S2- tunneilla tai eriytetysti suomi äidinkielenä -tunneilla. Maahanmuuttajaoppilasta tulee eriyttää myös muiden oppiaineiden opiskelussa puutteellisen kielitaidon vuoksi. Maahanmuuttajaoppilas tarvitsee runsaasti opettajan ja koulunkäynninohjaajan tukea ja kielellistä ohjausta yleisopetuksen ryhmissä.

Ne koulumme oppilaat, jotka ovat vaarassa jäädä ilman peruskoulun päättötodistusta ja syrjäytyä, saavat opetusta joustavan perusopetuksen luokalla lukuvuodesta 2020-2021 alkaen.

2. Yhteisöllinen oppilashuolto ja sen toimintatavat

Koulukohtainen hyvinvointiryhmä ja sen toimintatavat

Hyvinvointiryhmän tehtävä on ensisijaisesti hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen oppimisen ja kasvamisen turvaamiseksi. Ryhmässä käsiteltäviä asioita voivat olla esimerkiksi luokan ongelmatilanteet ja kiusaaminen.

Oppilashuollossa kehitetään, seurataan ja arvioidaan koko kouluyhteisön, yksittäisten luokkien ja ryhmien hyvinvointia sekä huolehditaan siitä, että oppilaan yksilölliset kasvuun ja kehitykseen sekä terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät tarpeet otetaan huomioon koulun arjessa.

Hyvinvointiryhmään kuuluvat rehtori / vararehtori, koulupsykologi, opinto-ohjaaja, terveydenhoitaja, kuraattori ja erityisopettaja. Hyry kokoontuu säännöllisesti viikoittain. Lukuvuoden aikana on 2–4 laajennetun hyvinvointiryhmän tapaamista, joihin kutsutaan mukaan tarvittaessa oppilasedustaja, luokan- tai aineenopettaja, keittiöhenkilökuntaa, siistijä, iltapäiväkerhonohjaaja, vanhempainyhdistyksen edustaja, kouluisäntä ja

koulunkäynninohjaaja. Muita asiantuntijoita voidaan kutsua paikalle tarvittaessa. Ryhmän voi kutsua koolle kuka tahansa hyvinvointiryhmän jäsen.

Koulun sisäinen yhteistyö ja yhteistyö muiden tahojen kanssa

Koulun sisäinen yhteistyö

Koulun toimintakulttuuri sallii ja kannustaa opettajien välistä yhteistyötä yli oppiaine- ja vuosiluokkarajojen (yhteisopettajuus). Yhteistyö on hyvinvoinnin, laadukkaan opetuksen ja oppimisen perusta. Opettajien työjärjestykseen on varattu aikaa yhteissuunnittelulle. Koulussa toimii rehtorin vetämä johtoryhmä, jonka jäsenet ovat tiimien vetäjiä. Johtoryhmän tehtävänä on koulun toiminnan kehittäminen.

Koulujen välinen yhteistyö

Koulumme tekee yhteistyötä Porin ja lähikuntien koulujen kanssa. Esimerkkejä yhteistyöstä ovat yhteiset koulutukset, erilaiset tapahtumat, oppilaiden opintoihin liittyvä yhteistyö, vierailut sekä alueellinen hyvinvointiryhmä. Yhteistyön tavoitteena on edistää opetuksen kehittämistä ja yhtenäisyyttä.

Nivelvaiheyhteistyö

Päivähoidon sekä ala- ja yläkoulujen välinen yhteistyö pitää sisällään mm. tiedonsiirtopalaverit, alakoulun koulutulokaspäivän, yläkoulun koulutulokkaille ja heidän huoltajilleen järjestettävän tutustumistilaisuuden, valinnaisaineillan yläkoulun oppilaille ja huoltajille sekä oppilaiden mahdolliset tutustumiskäynnit. Perusopetuksen tavoitteena on tukea ja ohjata oppilaita koulunkäyntiin, jatko-opintoihin ja uravalintaan liittyvissä asioissa yhteistyössä oppilaiden ja heidän vanhempiensa sekä muiden koulun kanssa yhteistyössä olevien toimijoiden kanssa.

Siirryttäessä jatko-opintoihin yhteistyötä tehdään toisen asteen ja työelämän kanssa. Yhteistyön muotoja ovat mm. oppilaitosvierailut ja -esittelyt, yhteishaun vanhempainillat, TET eli työelämään tutustuminen sekä yritysvierailut. Yksi keskeisistä tavoitteista on tukea niitä oppilaita, joilla on opiskelussaan vaikeuksia tai jotka ovat vaarassa jäädä koulutuksen tai työelämän ulkopuolelle.

Hyvinvointiryhmässä seurataan tiedonsiirron sujuvuutta ja riittävyttä sekä erityisesti toiselle asteelle siirtyvien, syrjäytymisvaarassa olevien oppilaiden tilannetta.

Koulussamme ohjauksesta vastaa opinto-ohjaaja. Opinto-ohjaaja tekee yhteistyötä muiden opettajien ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa.

Alakoulusta yläkouluun

Opetuksen kannalta välttämätön tieto siirtyy alakoulusta yläkouluun. Tarvittaessa järjestetään erillinen tiedonsiirtopalaveri huoltajien suostumuksella. Opinto-ohjaaja käy puhumassa alakoulujen luokissa oppilaille opiskelusta yläkoulussa. Kaikille 6. luokkien oppilaille ja heidän huoltajilleen järjestetään keväällä tutustumistilaisuus yläkouluun. Syksyllä koulun alettua järjestetään 7. luokkien ryhmäytymis- ja tutustumispäivä yhdessä luokanohjaajien ja tukioppilaiden kanssa. Ryhmäytymiseen panostetaan koko lukuvuoden ajan tukioppilaiden ja luokanohjaajien toimesta.

Yläkoulusta toiselle asteelle

Opinto-ohjaaja esittelee oppilaanohjauksen luokkatunneilla jatko-opintomahdollisuuksia. Tavoitteena on saada kaikille oppilaille mieluisa ja soveltuva jatko-opintopaikka. Yhdeksännellä luokalla oppilaat tutustuvat toisen asteen opintoihin. Ensisijaisia tutustumiskohteita ovat lähialueen lukiot ja ammatilliset oppilaitokset. Yhdeksannen luokan aikana järjestetään Itätuulen koulun oma tai Porin kaupungin/koulujen yhteinen yhteishakuvanhempainilta, jossa opinto-ohjaaja kertoo hakuun liittyvistä asioista ja toisen asteen opinto-ohjaajat esittelevät jatko-opintomahdollisuuksia ammatillisessa ja lukiokoulutuksessa. Pienryhmän oppilaiden jatko-opinnot suunnitellaan moniammatillisessa yhteistyössä. Opinto-ohjaaja seuraa kesäaikana oppilaiden sijoittumista opintopolkujärjestelmän välityksellä ja on tarvittaessa yhteydessä peruskoulun päättäneeseen oppilaaseen ja tämän kotiin sekä tarvittaessa muihin yhteistyökumppaneihin. Syyslukukauden alettua ja jatko-opintopaikkojen varmistuttua toisen asteen oppilaitoksiin toimitetaan erityisessä ja tehostetussa tuessa olleiden oppilaiden nivelvaiheen tiedonsiirtolomakkeet. Tiedonsiirtopalavereja järjestetään toisen asteen oppilaitosten pyyntöjen perusteella.

Mikäli nuori peruskoulun jälkeen ei ole aloittanut mitään opintoja, koululta otetaan yhteyttä etsivään nuorisotyöhön.

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Koulu on kiinteä osa ympäröivää yhteisöä ja tekee yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat Itätuulen kirjasto, Tuulikellon koulu, päiväkotit, Taikurinhattu, yhteisötila Salonki, lähialueen yritykset, palvelutalo Ruskalinna, vapaa-ajan harrasteseurat, MLL:n Porkkananpesä, perusturva, vapaa-aika ja nuorisotoimi, seurakunta ja poliisi.

Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Koululla suoritetaan säännöllisin väliajoin erilaisia lakisääteisiä tarkastuksia. Viranomaistahot ovat yhteydessä kouluun tarkastusajankohtien sopimiseksi. Tällaisia tarkastuksia ovat mm. aluehallintoviraston työsuojelutarkastus, työterveyshuollon työpaikkaselvitys, ympäristöviraston valvontasuunnitelman mukainen tarkastus, palo- ja pelastustoimen palotarkastus, Sampolan palvelukeskuksen tilaaman piha-alueen leikkivälineiden tarkastus

ja kouluterveydenhoitajan kolmen vuoden välein koolle kutsuma koulun terveydellisten olojen tarkastus oppilaan näkökulmasta.

Koulusta tarkastuksissa ovat mukana rehtori sekä koulun muuta henkilökuntaa sen mukaan, mitä kyseinen tarkastus käsittelee.

Oppilaspoissaolot ja niistä ilmoittaminen

Huoltaja ilmoittaa välittömästi luokanopettajalle tai -ohjaajalle, mikäli oppilas ei sairauden tai muun syyn vuoksi voi lähteä kouluun. Ilmoitus voi tapahtua puhelimitse, Wilman kautta tai sähköpostilla opettajan antamien ohjeiden mukaan.

Mikäli poissaolo on etukäteen tiedossa, huoltajat **anovat vähintään kahta viikkoa** ennen kirjallisesti oppilaalle oikeutta poissaoloon. Kolmen päivän poissaololuvan myöntää luokanopettaja tai -ohjaaja. Yli kolmen päivän poissaolot myöntää rehtori. Anomus täytetään Wilmassa ja myös annettu päätös näkyy siellä. Kodin vastuulla on huolehtia, että oppilas saa loma-ajaksi annetut tehtävät opettajilta ja suorittaa ne. Myös kokeiden suorittamisesta tulee sopia opettajan kanssa.

Oppilaan poissaoloja seurataan ja opettajat merkitsevät ne Wilmaan. Huoltaja on velvollinen selvittämään poissaolon syyn. Kun oppilaalla on toistuvasti luvattomia poissaoloja, oppilas ohjataan kasvatustieteiden keskeiseen (kake), johon vanhemmilla on mahdollisuus osallistua. Jos tilanne ei korjaannu, kutsutaan koolle yksilöllinen oppilashuoltoryhmä miettimään ratkaisua tilanteeseen.

Opettajan harkinnan mukaan myöhästymiset ja tekemättömät koulutehtävät pyritään korvaamaan/tekemään jo samana päivänä läksypiirissä. Alakoulun oppilaan kotiin laitetaan läksypiiristä tekstiviesti. Yläkoulun oppilailla vanhempien tiedottaminen oppilaan läksypiiriin lähettämisestä hoidetaan Wilma-merkinnällä.

Hyvinvointiryhmässä mietitään keinoja ja toimintatapoja poissaolojen ehkäisemiseksi, esimerkiksi kouluviihtyvyyden, yhteisöllisyyden ja oppilaiden osallisuuden lisäämistä.

Oppimisympäristön turvallisuus – Päähteet

Tupakkatuotteet ja nuuska

Mikäli oppilas jää kiinni tupakkatuotteiden tai nuuskan hallussapidosta tai niiden käyttämisestä, asia kirjataan Wilmaan, oppilas ohjataan kasvatustieteiden keskeiseen ja asiasta tiedotetaan vanhemmille. Vanhemmille varataan mahdollisuus osallistua keskusteluun, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi.

Tupakkatuotteiden tai nuuskan käytön jatkuessa teosta seuraa rangaistuksena myös jälki-istunto. Mikäli päihteiden käyttö kasvatustunteluista ja jälki-istunnoista huolimatta jatkuu, kutsutaan koolle yksilöllinen oppilashuoltoryhmä miettimään ratkaisua tilanteeseen.

Tupakkatuotteet takavarikoidaan ja luovutetaan oppilaan huoltajalle hänen niin halutessaan, muussa tapauksessa ne hävitetään asianmukaisesti.

Muut päihteet

Jos oppilas tulee kouluun muiden päihteiden vaikutuksen alaisena, oppilasta ei jätetä yksin. Oppilaan päihtymyksen havainnut aikuinen ottaa yhteyden kouluterveydenhoitajaan tai -kuraattoriin ja asia saatetaan tiedoksi huoltajille ja viranomaiselle. Mahdolliset päihteet takavarikoidaan ja luovutetaan poliisille, jos huoltajalla ei ole lain mukaan oikeutta pitää niitä hallussaan. Asiasta tehdään lastensuojeluilmoitus.

Hyvinvointiryhmässä mietitään keinoja ja toimintatapoja, joilla päihteiden käyttämistä voidaan ennaltaehkäistä ja vähentää koulussa esim. erilaisia teematunteja tai tapahtumia.

Oppimisympäristön turvallisuus – Tapaturmat

Pienet tapaturmat hoitaa terveydenhoitaja, joka ohjaa potilaan tarvittaessa muualle hoitoon. Terveydenhoitajan poissa ollessa otetaan yhteys huoltajaan ja oppilas huoltajineen ohjataan terveyskeskukseen tai päivystykseen hoidon tarpeen arvioon.

Terveydenhoitaja tarkistaa ensiapukaappien sisällön säännöllisesti ja täydentää niitä tarvittaessa. Ensiapukaappien sijainti sekä toimintaohje tapaturmien ja sairauskohtausten varalle ovat koulun turvallisuussuunnitelmassa.

Opetustyössä sekä muualla käytettävien koneiden ja laitteiden käyttöturvallisuus huomioidaan opastamalla oppilaat ja muut käyttäjät käyttämään turvallisia työtapoja sekä henkilökohtaisia suojavälineitä. Laitteiden käytöstä vastaavat opettajat sekä muut käyttäjät valvovat laitteiden käyttöturvallisuutta.

Oppimisympäristön turvallisuus – Turvallinen oppimisympäristö

Fyysinen oppimisympäristö

Henkilökunnan ja oppilaiden turvallisuutta edistetään koulussamme monin eri tavoin. Koulun ulko-ovet ovat pääsääntöisesti lukittuina. Pääovella on kameralla ja puheyhteydellä varustettu ovikello. Koulussamme on noin 80 valvontakameraa, joiden avulla pyritään ennaltaehkäisemään varkauksia ja ilkivaltaa. Jokaisella henkilökuntaan kuuluvalla on näkyvillä henkilökuntakortti. Koulusta löytyy myös ovien hätälukitusjärjestelmä.

Välitunnit vietetään koulun alueella ja, sääolosuhteiden niin vaatiessa, käytävillä. Valvontaa varten laaditaan jaksokohtaiset valvontalistat.

Toimiva ilmastointi, hyvä valaistus, akustiikka ja ergonomia koko koulussa edistää miellyttävää oppimisympäristöä. Ryhmäkoot laaditaan tiloihin ja välineistöön soveltuviksi.

Oppiainekohtaiset turvallisuussäännöt käydään vuosittain läpi oppilaiden kanssa. Kemian luokkien hätäsuihkut testataan myös vuosittain. Jos henkilökunta havaitsee koulurakennuksessa tai laitteissa turvallisuutta vaarantavia tekijöitä tai vikoja, joita opettaja ei itse pysty korjaamaan, vioista ilmoitetaan kiinteistönhoitajalle ja rehtorille. Oppilaat, opettajat ja muu henkilökunta huolehtivat työpisteittensä siisteydestä ja yleisistä tiloista. Koulu on varustettu tarpeellisin alkusammutuslaittein, joiden käyttöön opettajien ja muun henkilökunnan lisäksi perehdytetään myös oppilaat. Poikkeustilanteita varten tehdään vähintään kerran lukuvuodessa poistumisharjoitus, joka koskee kaikkia koulurakennuksessa työskenteleviä. Henkilökunta ja oppilaat perehtyvät koulun turvallisuussuunnitelmaan vuosittain. Henkilökunnalle ja oppilaille järjestetään vuosittain turvallisuuskävely, jossa oppilaitoksen tilat turvajärjestelyineen käydään läpi.

Itätuulen koulu toimii Sampolan palvelukeskuksen omistamassa kiinteistössä, johon Sampolan palvelukeskus tuottaa kiinteistönhoidon palvelut. Koulukiinteistön turvallisuustarkastustoiminta on osa kiinteistönhoidon päivittäistä työskentelyä. Kiinteistönhoitaja liikkuu kohteessa päivittäin ja kun rikkinäisiä tai vaarallisia asioita havaitaan, pyritään ne korjaamaan välittömästi. Jos kiinteistönhoito ei pysty heti korjaamaan asiaa ja asiasta aiheutuu vaaraa, kiinteistönhoitaja estää asian / alueen käytön, kunnes se on saatu kuntoon. Kiinteistöhoitaja kiertää rakennuksen ja piha-alueet aamulla ennen koulun alkua, jolloin illan tai yön aikana syntyneet vahingot pystytään havaitsemaan tai korjaamaan ennen oppilaitteen tuloa kouluun.

Psyykkinen oppimisympäristö

Hyvää ilmapiiriä ja vuorovaikutusta edistetään päivittäin avoimella vuorovaikutuksella, yhteisten juhlien, tapahtumien ja teemapäivien avulla sekä erilaisia palkitsemistapoja käyttäen. Monikulttuurinen kouluympäristö edistää oppilaiden maailmankansalaiseksi kasvamista. Oppilaskunta- ja tukioppilastoiminta ovat koulussamme aktiivista ja pyrkivät lisäämään oppilaiden psyykkistä hyvinvointia.

Psyykkinen hyvinvointi edellyttää kunkin oppilaan tai opiskelijan etenemistä opinnoissa omien edellytystensä mukaan. Koulussa pyritään löytämään oppilaan vahvuudet ja tukemaan oppimista niiden avulla. Tarvittaessa oppilaalle järjestetään henkilökohtaista ohjausta kehitysvaiheeseen sopivalla tavalla kolmiportaisen tukijärjestelmän mukaan. Opettajat eriyttävät luokassa mahdollisuuksien mukaan oppilaiden opetusta sekä antavat tukiopetusta. Koulussamme on mahdollista saada myös laaja-alaista erityisopetusta vuosiluokilla 1-2 sekä 7-9 luokilla, inkluusivista erityisopetusta vuosiluokilla 3-9 ja valmistavaa opetusta luokilla 1-2.

Koulupsykologi on koulullamme tavattavissa tarvittaessa oppilaiden oppimisen ja hyvinvoinnin tukemiseksi. Koulupsykologin työhön kuuluu oppilaiden oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisy ja selvittely yhteistyössä opettajien, vanhempien ja yksilökohtaisen opiskelijahuoltoryhmän kanssa.

Koulukuraattori on koulussamme tavattavissa neljänä päivänä viikossa. Kuraattorin tehtävänä on ennaltaehkäistä ja selvittää oppilaiden sosiaalisia ja psyykkisiä ongelmia yhteistyössä vanhempien ja koulun kanssa.

Kouluterveydenhoitaja on tavattavissa koulullamme päivittäin. Toiminnassa korostetaan yksilöllisyyttä ja herätetään oppilaan kiinnostusta terveyteensä, tuetaan aktiivisesti oppilaan terveyttä edistäviä valintoja sekä terveen itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehitystä.

Koulun ulkopuolinen opiskelu

Oppituntien aikana tapahtuvassa koulun ulkopuolisessa opiskelussa noudatetaan koulun järjestyssääntöjen lisäksi kohdekohtaisia ohjeita. Koulu suosittelee pyöräilykypärän käyttöä.

Retkillä ja matkoilla koulun ulkopuolella noudatetaan koulun järjestyssääntöjä soveltuvien osin, kyseisen kohteen omia ohjeita sekä liikennesääntöjä. Lisäksi retkistä ja matkoista lähetetään tiedote kotiin huoltajien hyväksyttäväksi.

Koulumatkat ja koulukuljetukset

Koulumme oppilaiden koulumatka on pääsääntöisesti niin lyhyt, että se ei oikeuta koulukuljetukseen. Inklusiivisten pienryhmien erityisen tuen oppilaille on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen lääkärin lausunnolla. Kuljetusetu myönnetään vain lähikouluun.

Koulumatkakuljetukset järjestetään ensisijaisesti joukkoliikenteen (bussi) vakiovuoroja käyttäen. Toissijaisena kuljetusmuotona käytetään erilliskuljetuksia (taksi) silloin, kun se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi tai ensisijaisen kuljetusmuodon käyttö ei ole mahdollista. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona sivistyskeskus voi tehdä päätöksen oppilaan saattamista varten myönnettävästä riittävästä avustuksesta.

Pääsääntöisesti taksit noutavat oppilaat heti koulupäivän päätyttyä, mutta joskus poikkeustapauksissa taksia voi joutua odottamaan jonkun aikaa. Tällöin koulu järjestää oppilaille valvotun odotuksen.

Sairauksien tai tapaturmien aiheuttamia tilapäisiä taksikuljetuksia tilataan lääkärintodistuksen perusteella. Tällöin vanhemmat toimittavat lääkärintodistuksen ensin koululle, jonka jälkeen taksikuljetus tilataan koululta.

Koulu tiedottaa poikkeusaikatauluista edelleen liikennöitsijöille / autoilijoille ja koteihin. Huoltajat ilmoittavat poikkeuksista koulukuljetuksissa (esim. oppilaan sairastuminen) mahdollisimman pikaisesti suoraan autoilijalle.

Koulukuljetuksista tiedotetaan syyslukukauden alussa julkaistavassa lukuvuositedotteessa, joka on luettavissa Peda.net-sivustolla koulun kotisivuilla.

3. Oppilashuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Yhteisöllisen ja yksilöllisen oppilashuollon periaatteista ja menettelytavoista tiedotetaan oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille koulun kotisivujen, Wilman ja koulutiedotteen välityksellä.

Oppilaiden osallisuutta yhteisöllisessä oppilashuollossa tuetaan oppilaiden edustajien osallistumisella koulun hyvinvointiryhmään.

Huoltajilla ja oppilaalla on mahdollisuus vaikuttaa oppilaan yksilöllisen oppilashuollon suunnitteluun ja toteuttamiseen. Yksilöllinen oppilashuolto perustuu aina oppilaan ja huoltajan suostumukseen. Huoltajalla on mahdollisuus vaikuttaa siihen, ketkä ovat läsnä hänen lapsensa asioita käsiteltäessä. Huoltaja voi esimerkiksi kutsua koulun ulkopuolisia tahoja lapsensa asian käsittelyyn. Lisäksi huoltajaa kuullaan muutenkin siitä, miten moniammatillinen oppilashuoltotyö hänen lapsensa asiassa toteutetaan.

Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuisa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti.

4. Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Oppilashuoltosuunnitelman seurannasta vastaa koulun hyvinvointiryhmä. Joka kevät oppilashuollon toimintaa verrataan syksyllä laadittuun suunnitelmaan. Tällöin voidaan arvioida, onko oppilashuoltotyö ollut tavoitteiden mukaista, vaikuttavaa, riittävää ja oikea-aikaista.

Kouluterveydenhuollossa toteutettavista laajoista terveystarkastuksista sekä muista määräaikaistarkastuksista tehtävät yhteenvedot tuottavat tietoa yhteisölliseen oppilashuoltoon. Myös joka toinen vuosi yläkoulun oppilaille toteutettavasta valtakunnallisen kouluterveyskyselyn tuloksista voidaan nostaa esiin painopistealueita seuraavan vuoden oppilashuoltosuunnitelmaan. Tulokset käydään läpi koulun hyvinvointiryhmässä sekä henkilökunnan ja oppilaiden kanssa. Keskeisistä tuloksista tiedotetaan huoltajille.

LUKU 9 KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ

9.4 Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä

Koulumme oppilasmäärästä noin 20 prosenttia on maahanmuuttajia ja he puhuvat noin 15 eri kieltä äidinkielineen. Valmistavaa opetusta annetaan niille oppilaille, joiden suomen kielen taidot eivät riitä yleisopetuksen ryhmässä opiskeluun. Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan yleisopetukseen esimerkiksi taito- ja taideaineissa, ja kielitaidon kehittyttä oppilas siirretään kokonaan yleisopetukseen. Valmistava opetus kestää yleensä yhdestä kahteen lukuvuotta.

Yleisopetukseen siirryttyään oppilas opiskelee suomea toisena kielenä erillisillä suomen kielen tunneilla tai eriytetysti suomi äidinkielenä -tunneilla. Maahanmuuttajaoppilasta tulee eriyttää myös muiden oppiaineiden opiskelussa puutteellisen kielitaidon vuoksi. Eriyttämisen keinoja voivat olla mm. oppiaineen termistön tarkempi avaaminen, erilaisten sanalistojen käyttäminen, kokeiden räätälöiminen sekä muu, oppilaan omista tarpeista lähtevä yksilöllinen huomioiminen. Maahanmuuttajaoppilas tarvitsee runsaasti opettajan ja koulunkäynninohjaajan tukea ja kielellistä ohjausta yleisopetuksen ryhmissä.

Maahanmuuttajaoppilaille laaditaan heidän kouluuntulovaiheessaan oma opinto-ohjelma, jota päivitetään vuosittain. Opinto-ohjelman päivittämisestä vastaavat valmistavan opetuksen opettaja, luokanopettaja tai luokanvalvoja. Opinto-ohjelmasta käyvät ilmi oppilaan kielitaito ja opettavat kielet, oppilaan suomen kielen taito ja opiskelu, muiden oppiaineiden opiskelu, oppilaan taidot ja vahvuudet, sekä mahdollisen tuen tarve.

Oppilaiden kieli- ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä tuetaan koulussamme monin eri tavoin: Koulussamme järjestetään maahanmuuttajataustaisille oppilaille mahdollisuuksien mukaan oman äidinkielen opetusta. Myös oman uskonnon opetusta järjestetään sekä lähiopetuksena että etäyhteyksin. Koulussamme arvostetaan eri kulttuureja ja kieliä ja pyritään saamaan kielet näkyviksi koulun arjessa. Esimerkkejä kielten näkyväksi tekemisestä ovat alakoulun musiikintunneilla laulettavat vieraskieliset laulut ja yläkoulun kieliin liittyvät aamunavaukset.

Tärkeänä koulussamme nähdään yleisen kielitietoisuuden lisääminen ja vahvistaminen. Kielitietoisuudella tarkoitetaan kielenhuoltoa laajempaa ymmärrystä siitä, että jokaisessa oppiaineessa on oma tapansa käyttää kieltä ja esittää asioita. Eri oppiaineiden kielenkäyttötapoja vertailemalla huomataan kunkin oppiaineen tyypilliset kielelliset käytänteet. Kielitietoisessa koulussa jokainen opettaja tunnistaa itsensä oman oppiaineensa kielenkäytön ja tekstilajien asiantuntijaksi ja opettajaksi. Opettajan tehtävä on ohjata oppilaita havaitsemaan ja omaksumaan oppiaineen kielenkäytön tapoja. Samalla harjoitellaan tuottamaan tiedonalalle tyypillisiä tekstejä.

Kieli ja kielenkäyttö yleensä liittyvät monella eri tavalla laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin sekä koulun toimintakulttuuriin: kielen avulla mm. tullaan tietoiseksi omasta oppimisesta, luodaan vuorovaikutussuhteita ja kehitetään yhteisöllisyyttä.

LUKU 12 VALINNAISUUS PERUSOPETUKSESSA

12 Valinnaisuus perusopetuksessa

Perusopetuksen valinnaisten opintojen yhteisenä tehtävänä on syventää oppimista, laajentaa opintoja ja vahvistaa jatko-opintovalmiuksia. Valinnaiset opinnot tarjoavat oppilaille mahdollisuuden kehittää osaamistaan kiinnostuksensa suunnassa. Valinnaisuus tukee opiskelumotivaatiota ja kartuttaa valintojen tekemisen taitoja. Valinnaisaineissa oppilaat pääsevät tekemään heitä kiinnostavia asioita ja oppivat tekemisen kautta. Valinnaisaineiden tavoitteena on kehittää oppilaan yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja sekä antaa oppilaille onnistumisen kokemuksia.

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset opinnot syventävät oppilaan osaamista musiikissa, kuvataiteessa, käsityössä, liikunnassa ja kotitaloudessa. Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden opetusta ja ne myös arvioidaan osana tätä opetusta. Taide- ja taitoaineiden valinnaisista opinnoista ei tule erillistä arviota todistuksiin huolimatta niihin käytetystä tuntimäärästä.

Valinnaisten aineiden tehtävänä on syventää ja laajentaa oppilaan osaamista oppilaan valinnan mukaisesti. Valinnaisena aineena voidaan tarjota perusopetuksen yhteisten aineiden syventäviä ja soveltavia opintoja tai useasta aineesta muodostettuja oppiainekokonaisuuksia. Valinnaisten aineiden tulee edistää perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Syventävät valinnaiset aineet syventävät ja/tai laajentavat yhteisten oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä. Soveltavat valinnaiset aineet voivat sisältää aineksia useasta eri oppiaineesta tai laaja-alaisesta osaamisesta. Soveltavilla valinnaisilla aineilla voidaan edistää oppiaineiden yhteistyötä esimerkiksi taide- ja taitoaineiden opinnoissa, tieto- ja viestintäteknologiassa, kuluttaja- ja talouskasvatuksessa, globaalikasvatuksessa tai draamaopinnoissa.

Kahden vuosiviikkotunnin valinnaisaineet arvioidaan numerolla ja yhden vuosiviikkotunnin valinnaisaineet sanallisesti. Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen oppiaineen syventäviksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa.

Valinnaisaineet yläkoulussa

Itätuulen koulussa valitaan 7. luokan keväällä 8. ja 9. luokkien ajaksi yksi kahden vuosiviikkotunnin taide- ja taitoaineen valinnaisaine sekä yksi kahden vuosiviikkotunnin muu

valinnaisaine. Molemmat valinnaisaineet toteutetaan pääsääntöisesti kaksoistuntina. 8. luokan keväällä valitaan 9. luokan ajaksi lisäksi kaksi yhden vuosiviikkotunnin Eväitä tulevaisuuteen – valinnaisainetta, jotka toteutetaan pääsääntöisesti kaksoistuntina joko syys- tai kevätlukukauden aikana.

Valinnaisryhmien muodostamiseen vaikuttaa käytössä olevan tuntikehyksen määrä sekä aineen valinneiden oppilaiden määrä.

Valitessaan oppilas sitoutuu opiskelemaan pitkiä, kahden vuosiviikkotunnin valinnaisaineita 8. ja 9. luokan ajan. Valinnaisaineita ei pääsääntöisesti voi vaihtaa.

12.1 Taide- ja taitoaineet vuosiluokilla 8-9

1. Valinnaisliikuntaa joustavasti

Liikunnan valinnaiskurssin sisältö suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa sen jälkeen, kun on selvillä valinnan tehneiden määrä. Tavoitteena on löytää mahdollisimman monelle juuri omaa kiinnostusta parhaiten vastaava tapa toteuttaa valinnaisliikuntaa. Liikunnan valinnaiskurssia suunnitellessa otetaan huomioon kolme suuntautumiskaistaa. Toteutuksen suunnittelussa vaaditaan joustavuutta, jotta tavoitteeseen päästäisiin. Keinoina voi olla esimerkiksi kaksi ryhmää, joilla on eri painopistealueet liikunnassaan, samanaikaisopetus tai jakoryhmät joissain tilanteissa sekä tarvittaessa osa-aikainen ryhmiin eriyttäminen ryhmän sisällä. Suuntautumiskaistojen sisältökuvaukset ovat seuraavat:

a. Lajitaitoja laajemmin

Paranna pelitaitojasi, tiedosta enemmän taktiikoista, kehitä kunto-ominaisuuksiasi, löydä omat suosikkilajisi ja ennen kaikkea: Anna palaa aktiivisesti muiden samanhenkisten kanssa! Ydinharjoitteita tehdään, mutta ehdoton päätavoite on saada aikaan ”hyvät pelit”, lajissa kuin lajissa. Lajisisällöt ovat osin tuttuja liikuntatunneilta mutta uusiakin juttuja kokeillaan. Liikunnan iloa etsitään monipuolisesti. Toiminta suunnitellaan yhdessä.

Kaikille kaikkea, mutta painotukset eri lajien välillä suunnitellaan yhteisesti. Kehity kaikissa joukkuepallopeleissä ja löydä yhtäläisyyksiä niiden välillä. Ymmärrä kokonaisuutta laajemmin - mitä voit tehdä joukkueesi eteen pallollisena tai pallottomana, puolustus- tai hyökkäyssuuntaan. Leikkimielisiä lajimoniotteluita. Duathlon, eli uinti ja juoksu. Partiosuunnistusta pimeässä. Tietoa ja käytännön treeniä lihaskunnosta, menetelminä kuntosalilaitteet, levypainot ja tangot sekä toiminnallinen harjoittelu, toteutus turvallisesti ja suoritustekniikka edellä.

TAVOITTEET

- *Syventää liikuntaosaamista monipuolisesti*
- *Kerätä kokemuksia laajasti eri lajeista*
- *Kehittää kykyä arvioida omaa aktiivisuutta, tekemistä ja kehittymistä erilaisia palautemenetelmiä mahdollisuuksien mukaan hyödyntäen.*

SISÄLLÖT

- *Monipuolista liikuntaa sisätiloissa ja ulkona, vuodenajat ja toteuttamismahdollisuudet huomioiden*
- *Ryhmäblogi toiminnasta. Kerätään kuvamateriaalia blogiryhmään*
- *Videoanalyseja lähinnä omista suorituksista eri lajeissa*

OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

- *Koulun sali ja ympäristö, kaupungin liikuntapaikat, lähiliikuntapaikat, maauimala ja uimahalli, tekojää sekä yksityisen sektorin liikuntapaikat.*
- *Mahdollisuuksien mukaan pyritään hyödyntämään digitaalisia apuvälineitä palautteen saamisessa omasta suorituksesta, itsearvioinnissa ym.*
- *Ryhmäblogin ylläpitämistä, suoritusten kuvaamista ja omaa analyysiä niistä.*

ARVIOINTI

- *Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit arvioidaan osana yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä, eikä niistä anneta erillisiä arvioita lukuvuositodistukseen*
- *Aktiivinen osallistuminen*
- *Innostuneisuus*
- *Itsearviointi*
- *Hyväksytty/hylätty*

b. Ekstreeme-liikunta

Haasta itseäsi, etsi ja kokeile. Käännä uusia sivuja liikunnan lajikartastoosi. Maalla, merellä ja ilmassa. Ylhäällä ja alhaalla. Erikoisapuvälineillä ja ilman.

SUP-lautailua elokuun lämmössä, rentoudu retkiluonnossa, roiku, riipu ja riekku seikkailupuistossa. Tapahtumapaikkana Yyterin hiekat. Erityisryhmien liikuntalajien kimarassa pyörätuolikoripallo, maalipallo ja kelkkalätkä. Säväreitä ja sykettä, Megazon-laserkamppailu keskellä kaupunkia. Sirkustaitoja, käsinäppäryyttä ja

koordinaatiota, ihmispyramidi, taitopyörä, helpot akrobatiatemput. Pujottelukisat Ruosniemen Alpeilla. Koe vedenalainen elämys laitesukelluksessa. Huomioi, että tämä vaihtoehto aiheuttaa myös kustannuksia, kokonaiskustannusarvio kahden vuoden ajalta on noin 50 euroa/oppilas.

TAVOITTEET

- *Kokeilla rohkeasti ja ennakkoluulottomasti uusia ja erilaisia liikunnan tarjoamia elämyksiä*
- *Huomioida muita ryhmän jäseniä kannustamalla ja tukemalla*
- *Kokemuksia itsensä voittamisesta, omien rajojen ylittämisestä ja ennakkoluulottomasta suhtautumisesta uuden ja erilaisen kokeiluun*
- *Esitellään liikuntaharrastamisen mahdollisuuksia hieman perinteisistä poikkeavilla tavoilla*

SISÄLLÖT

- *Elämyksellisyyden kokemuksia monipuolisesti eri tilanteissa ja monilla eri tavoilla*
- *Motoristen taitojen kehittämistä vaihtelevilla ja usein tavallisista ja totutuista poikkeavilla tavoilla*
- *Mielen ja fyysisten rajoitteiden havainnollistaminen ja niiden ratkaiseminen omassa toiminnassa*

OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

- *Koulun sali ja ympäristö, kaupungin liikuntapaikat, lähiliikuntapaikat, maauimala ja uimahalli, tekojäää sekä yksityisen sektorin liikuntapaikat*
- *Yhteistoiminnallisuutta, ongelmanratkaisua hyödynnetään opetuksessa*

ARVIOINTI

- *Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit arvioidaan osana yhteisinä oppiaineina opettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä, eikä niistä anneta erillisiä arvioita lukuvuositodistuksiin.*
- *Aktiivinen osallistuminen*
- *Innostuneisuus*
- *Itsearviointi*
- *Hyväksytyt/hylätyt*

c. Mailapelit

Opi hallitsemaan maila ja pallo. Havaitse yhtäläisyydet eri mailapelienvälillä ja löydä oma suosikkisi. Tekeminen ja kehitys on yksilöllistä, nyt et ole vastuussa joukkuekavereille. Toisaalta voit löytää itsellesi pelikaverin, jonka kanssa saat hyvät ja tasaiset pelit joka lajissa.

Perehdy pöytätennikseen, syvennä sulkapallotaitojasi, sukella squashin vauhtiin, treenaa tennisosaamistasi, kokeile mailapelimoniottelua, raquethlonia. Lajien sovellukset helpottavat oppimistasi ja ohjaavat sinua oikeaan suuntaan ja voivat viihdyttää ja olla kiinnostavia ihan sellaisinaankin.

TAVOITTEET

- *Tutustua monipuolisesti mailapeleihin*
- *Kehittää omia taitoja, taktista osaamista ja oppia mailapeleissä tarvittavaa strategista ajattelua*
- *Mahdollisuuksien mukaan taitojen kehittyessä voi havaita omassa toiminnassa myös mailapelienvälistä kuntoa kehittävä ominaisuus*

SISÄLLÖT

- *Perustekniikoiden kuten syöttöjen, syötönpalautusten, perus-, hyökkäys-, ja puolustuslyöntien harjoittelu*
- *Perustason pelitaktiikoiden ja -strategioiden tiedostaminen*

OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

- *Palloilulajeja toteutetaan monipuolisesti erilaisissa sisä- ja ulkoympäristöissä, vuodenajat huomioiden*
- *Porin kaupungin liikuntapaikat, yksityiset yritykset ja toimijat*
- *Mahdollisuuksien mukaan liikuntateknologian hyödyntäminen opetuksessa, esimerkiksi videointi, aktiivisuusmittaus ym.*
- *Oppimiskeskustelut tuntien aikana*

ARVIOINTI

- *Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit arvioidaan osana yhteisinä oppiaineina opettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä, eikä niistä anneta erillisiä arvioita lukuvuositodistuksiin.*
- *Aktiivinen osallistuminen*
- *Innostuneisuus*

- *Itsearviointi*
- *Hyväksytty/hylätty*

2. Tekninen työ

Oletko kiinnostunut käsillä tekemisestä? Haluatko tehdä itsellesi huonekaluja tai korjata mopoasi?

Mitä tulostaisit 3D-tulostimella? Kiinnostaako metallityöt? Haluatko oppia robotiikkaa? Tekninen työ on hyvää vastapainoa teoria-aineille. Se luo mainion pohjan kohdata tulevaisuuden teknisiä haasteita sekä antaa valmiuksia mahdollisia ammatillisia jatko-opintoja varten.

TAVOITTEET

- *Suunnitella ja toteuttaa oma projekti*
- *Dokumentoida työvaiheita ja lopputulos digitaalisesti*

SISÄLLÖT

8. luokka:

- *Syventää osaamista omien mieltymysten mukaisesti seuraavissa aihealueissa: puu, metalli, elektroniikka ja tietokoneohjatut laitteet*
- *Oppia ymmärtämään, miten ympärillä olevia tuotteita tehdään*
- *Suunnitella omaa käsityöblogia, kuvata ja kirjoittaa havaintoja*
- *Suunnitella oma toteutettava tuote/tuotteita tai korjata vanhaa*
- *Ratkaista valmistuksessa esiintyviä ongelmia yhdessä oppilaiden tai opettajan kanssa*
- *Työskennellä tavoitteellisesti*
- *Oppia ymmärtämään työturvallisuutta*
- *Saada onnistumisen kokemuksia*
- *Dokumentoida työskentelyprosessi*

9. luokka:

- *Syventää ja yhdistellä osaamistaan eri teknisen työn menetelmin*
- *Yhdistellä ja innovoida erilaisia sulautettuja järjestelmiä tai muuten rakentaa haluamiasi tuotteita puuta, metallia, elektroniikkaa ja tietokoneohjattuja laitteita käyttämällä*
- *Oppia ymmärtämään käsityöläisten toimintaa sekä teollisuuden tapoja tehdä tuotteita*
- *Kehittää suunnittelutaitoja, ongelmanratkaisutaitoja, dokumentointi- ja arviointitaitoja*

OPPIMISYMPÄRISTÖT

- *Käsityön tilojen monipuolinen hyödyntäminen*
- *Vierailut Porissa toimiviin yrityksiin, yhteisöihin tai museoihin*
- *Oma elinympäristö ja elämysmaailma, sen havainnointi, ideointi, dokumentointi ja kehittäminen*

TYÖTAVAT

- *Painotetaan oppilaiden erilaisia kiinnostuksen kohteita ja korostetaan yhteisöllistä toimintaa*
- *Toteutetaan oppilaiden omat suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen*
- *Kokonaisen käsityöprosessin toteutuminen antaa oppilaille monipuolisen kokemuksen käsityön alueista ja mahdollisuuden uusien käsityötaitojen omaksumiseen*

ARVIOINTI

- *Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit arvioidaan osana yhteisinä oppiaineina opettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä, eikä niistä anneta erillisiä arvioita lukuvuositodistuksiin.*
- *Hyväksytty/hylätty*

3. Tekstiilityö

Muoti ja sisustus. Kiinnostaako muoti sinua? Seuraatko blogeja tai kiinnostaako esimerkiksi cosplay? Haluatko luoda omaa mallistoa? Ovatko sisustustrendit sinun juttusi? Haluatko vaikuttaa ympäristösi viihtyisyyteen, käytännöllisyyteen tai aivan uuteen asumisajatteluun sisustuksen keinoin?

TAVOITTEET

Muoti:

- *Tutustua sähköisillä alustoilla muodin maailmaan ja oppia tarkastelemaan sitä*
- *Luoda omaa blogia/portfoliota*
- *Suunnitella, kokeilla ja valmistaa tuotteita*
- *Dokumentoida työskentelyprosessi sähköisesti*

Sisustus:

- *Oppia ymmärtämään sisustuksen merkitystä ja vaikuttavuutta ympäristössä*
- *Suunnitella oma tuote, ratkoa valmistuksessa esiin nousevia ongelmia yhdessä muiden oppilaiden tai opettajan kanssa*
- *Oppia tuotteen valmistusprosessi*
- *Dokumentoida työskentelyprosessi sähköisesti*

SISÄLLÖT

8. luokka:

Muoti:

- *Tutustua tämän päivän muotiin blogien tai nettilehtien avulla*
- *Oppia asiallisesti tarkastelemaan kaupallista viestintää*
- *Suunnitella omaa muotiblogia, kuvata ja kirjoittaa havaintoja*
- *Suunnitella oma toteutettava tuote/tuotteita*
- *Oppia työssä tarvittavia vaatteiden ja asusteiden valmistuksen tietoja ja taitoja*
- *Ratkaista valmistuksessa esiintyviä ongelmia yhdessä oppilaiden tai opettajan kanssa*
- *Noudattaa työohjeita*
- *Työskennellä tavoitteellisesti*
- *Saada onnistumisen kokemuksia*
- *Dokumentoida työskentelyprosessi*

Sisustus:

- *Värien, materiaalien ja esineiden sijoittelun tehtävät ja vaikutus sisustuksessa*
- *Tutustua tietokoneella tehtävään sisustamiseen erilaisissa suunnitteluohjelmissa*
- *Luoda haluttuun tilaan sisustussuunnitelma joko tietokoneohjelmana tai pienoismallina*
- *Suunnitella ja/tai toteuttaa sisustustuotteita eri käsityötekniikoin pehmeistä/kovista materiaaleista tai monimateriaalisesti*

- Työskennellä tavoitteellisesti
- Saada onnistumisen kokemuksia
- Oppia työnjakoa ryhmäprojekteissa
- Dokumentoida työskentelyprosessi

9. luokka:

Muoti:

- Oppia tarkastelemaan muotiviestintää kriittisesti
- Suunnitella, kokeilla ja valmistaa oma tuote tai "mallisto"
- Luoda oma blogi tai portfolio
- Innovatiivisuus työskentelyssä
- Oman projektin eettinen, esteettinen, ekologinen tai yrittäjämäinen tarkastelu
- Työskentelyprosessin dokumentointi sähköisesti

Sisustus:

- Syventää aiemmin opittua korostamalla suunnittelun innovatiivisuutta tai tuotekehittelyllistä ajattelua tai pyrkiä laajentamaan suunnitelmaa yhteisöllisempään suuntaan
- Tutkia eri ratkaisuvaihtoehtoja toteutuksessa ja oppia huomaamaan valintojen merkitystä
- Suunnitella ja/tai valmistaa sisustustuotteita yksin tai ryhmässä
- Arvioida ja dokumentoida ryhmätyöprosessia

OPPIMISYMPÄRISTÖT

- Sähköiset alustat, blogit
- Vierailut Porissa toimiviin yrityksiin, yhteisöihin tai museoihin tai virtuaalivierailut esim. museoihin
- Käsityön tilojen monipuolinen hyödyntäminen
- Oma elinympäristö ja elämysmaailma, sen havainnointi, ideointi, dokumentointi ja kehittäminen

TYÖTAVAT

- *Painotetaan oppilaiden erilaisia kiinnostuksen kohteita ja korostetaan yhteisöllistä toimintaa, käytännön esimerkkinä muotinäytös tai näyttely aineidenvälisenä yhteisprojektina*
- *Toteutetaan oppilaiden omat suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen*
- *Kokonaisen käsityöprosessin toteutuminen antaa oppilaille monipuolisen kokemuksen käsityön alueista ja mahdollisuuden uusien käsityötaitojen omaksumiseen*

TUKI JA OHJAUS

- *Huomioidaan erilaiset työ- ja vuorovaikutustavat, joilla tuetaan käsityötaitojen oppimista, suunnittelua ja yhteisöllistä työskentelyä*
- *Yksilö-, ryhmä- ja yhteisöllisillä työtavoilla kannustetaan oppilaita osallisuuteen, aktiivisuuteen ja itseohjautuvuuteen*
- *Huomioidaan oppilaiden erilaiset edellytykset ja tarpeet käsityön opiskeluun ja tehdään tarvittavia eriytettyjä ratkaisuja esimerkiksi käytettävien oppimisympäristöjen, työvälineiden, työtapojen ja työtehtävien valinnassa*

ARVIOINTI

- *Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit arvioidaan osana yhteisinä oppiaineina opettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä, eikä niistä anneta erillisiä arvioita lukuvuositodistuksiin.*
- *Oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa perustuen kokonaisen käsityön prosessiin, sen tavoitteisiin ja kriteereihin sekä prosessin aikana tehtyyn arviointiin ja dokumentointiin*
- *Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä ja pohditaan käsityötä hyvinvoinnin ja kestävän kehityksen edistäjänä arjessa*
- *Korostetaan vastuullisen työskentelyasenteen omaksumista ja onnistumisen kokemuksia*
- *Hyväksytty/hylätty*

4. Kotitalous

Tule tutustumaan sekä kotimaisiin että kansainvälisiin keittiöihin. Pääset myös harjoittelemaan tapakulttuuria, uusia ruuanvalmistusmenetelmiä sekä tulevaisuudessa tarvitsemiasi taitoja. Tervetuloa tekemään ja onnistumaan!

TAVOITTEET

- *Kerrata seitsemännellä luokalla opittuja aiheita*
- *Tutustua erikoisruuanvalmistusmenetelmiin*
- *Tutustua suomalaiseen ruokakulttuuriin*
- *Tutustua kansainvälisiin ruokakulttuureihin*
- *Saada onnistumisen kokemuksia*
- *Herättää mielenkiinto ruokaan ja ruokakulttuureihin*
- *Kehittää ryhmätyötaitoja*

SISÄLLÖT

8. luokka:

- *Suomalaiseen ruokaan ja ruokakulttuuriin tutustuminen*
- *Projektin teko suomalaisesta ruokakulttuurista*
- *Vuotuisjuhliin ja juhlien tarjoiluihin sekä tapoihin tutustuminen*
- *Syvennetään jo opittuja taitoja sekä opitaan uutta*

9. luokka:

- *Kansainvälisiin ruokakulttuureihin ja tapoihin tutustuminen*
- *Projektin teko kansainvälisestä ruokakulttuurista ja tavoista*
- *Työkokeen suorittaminen*
- *Syvennetään jo opittuja taitoja sekä opitaan uutta*

OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

- *Sähköiset oppimisympäristöt*
- *Erialaisten sovellusten käyttö*
- *Google Classroom*
- *Ruoanlaittoa keittiöllä*
- *Pelejä*
- *Pari- ja ryhmätyöskentelyä*

ARVIOINTI

- *Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit arvioidaan osana yhteisinä oppiaineina opettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä, eikä niistä anneta erillisiä arvioita lukuvuositodistuksiin.*
- *Hyväksytty/hylätty*

5. Kuvataide

Luovaa ja rentoa toimintaa mukavassa ilmapiirissä! Sinun ei tarvitse olla Picasso tai Gallen-Kallela, tässä aineessa kaikki kukat saavat kukkia. Tärkeää on, että nautit maalaamisesta ja piirtämisestä tai ehkä haluatkin tehdä kolmiulotteisia töitä.

Valinnaiskuvis on mukavaa vastapainoa muulle koulutyölle ja ehkä löydät tavan, jolla voit ilmaista itseäsi jatkossakin. Valinnaiskuviksessa tutustut myös eri kulttuureihin ja erilaisiin taidesuuntauksiin, jotka kertovat omasta ajastaan.

TAVOITTEET

- Syvennetään aikaisemmin opittua
- Rohkeus monipuoliseen omaan kuvalliseen tuottamiseen
- Saadaan onnistumisen iloa ja luovuuden kokemuksia
- Havainnoidaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria
- Herätetään kiinnostusta erilaisiin taiteen ilmiöihin ja halua vierailla taidemuseoissa ja -näyttelyissä

SISÄLLÖT

8. luokka:

- Maalaaminen, piirtäminen, grafiikka, muotoilu
- Taidehistoriaan ja erilaisiin taidesuuntauksiin ja -ilmiöihin tutustuminen
- Taidemuseokäynnit

9. luokka:

- Maalaaminen (erityisesti öljyvärimaalaus), piirtäminen, arkkitehtuuri
- Taidehistoriaan ja erilaisiin taidesuuntauksiin ja -ilmiöihin tutustuminen
- Suomalainen arkkitehtuuri
- Taidemuseokäynnit

OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

- Koulun kuvataideluokka mahdollistaa monipuolisen työskentelyn eri materiaaleja ja välineitä käyttäen
- Sähköiset oppimisympäristöt

- Työskentely on itsenäistä tai pari-/ryhmätyöskentelyä riippuen tehtävästä
- Oppimisympäristöinä ovat myös porilaiset museot, varsinkin Porin taidemuseo

ARVIOINTI

- Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit arvioidaan osana yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä, eikä niistä anneta erillisiä arvioita lukuvuositodistuksiin.
- Osallistuminen ja innostuneisuus
- Tuntityöskentely
- Itsearviointi jokaisesta työprosessista
- Hyväksytty / hylätty

12.2 Valinnaisaineet

6. Saksa

B2-oppimäärä vuosiluokilla 8-9

Saksa on Keski-Euroopan valtakieli, jota puhuu lähes sata miljoonaa ihmistä äidinkielenään. Se on hyödyllinen ja kysytty kieli työelämässä, mm. kaupan ja palveluiden alalla sekä kulttuurivaihdossa. Saksankieliset maat, Saksa, Itävalta ja Sveitsi tarjoavat runsaasti eri alojen opiskelu- ja harjoittelupaikkoja. Saksa on mielenkiintoinen kieli, jossa on selkeät säännöt. Tutkimusten mukaan saksa on kolmanneksi kysytyin kieli työelämässä englannin ja ruotsin jälkeen.

Yläkoulussa valinnaisena alkava kieli luo hyvän pohjan myöhemmin jatkuvalla kielten opiskelulle. Vieraan kielen taito avartaa maailmankuvaa ja vahvistaa kansainvälisyyttä sekä antaa taidon ilmaista itseään uusien kielellisin keinoin. Saksan kielen taitajia tarvitaan. Kielitaito tuo iloa elämään.

Oppiaineen tavoitteet, sisällöt ja arviointi on kuvattu valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa. Alla koulukohtaiset täydennykset.

TAVOITTEET

- Tavoitteena on innostaa oppilasta opettelemaan uusi kieli ja sitä kautta arvostamaan kohdekielen kulttuuria ja kunnioittamaan muita kansoja
- Oppilasta rohkaistaan ilmaisemaan itseään saksaksi virheitä pelkäämättä

- Saavuttaa kielitaito, jonka avulla oppilas selviytyy yksinkertaisista arkipäivän tapahtumiin liittyvistä tilanteista niin suullisesti kuin kirjallisestikin

SISÄLLÖT

8. luokka:

- Opetellaan hyödyntämään ruotsin ja englannin kieltä saksan opiskelussa. Harjoitellaan kertomaan itsestä, perheestä, ystäväistä, lähiympäristöstä ja omasta arjesta. Muita keskeisiä aihepiirejä ovat vapaa-aika, harrastukset ja koulu
- Rakenteista opetellaan: - verbien preesenstaivutus (säännöllisiä ja epäsäännöllisiä verbejä), eriäviä yhdysverbejä, apuverbejä - lukusanat ja kellonajat - persoonapronominit, omistuspronomeja - kysymyssanoja - substantiivien artikkelit - akkusatiivi - kieltosanat - sanajärjestys päälauseessa

9. luokka:

- Aihepiireinä esim. säätilat, asuminen, ruokailu, vaatteet ja sairastaminen. Harjoitellaan näihin ja muihin asiointitilanteisiin liittyviä keskustelutilanteita.
- Kerrataan jo opiskeltuja rakenteita ja uusina opetellaan: - verbien perfekt - persoonapronominien akkusatiivi- ja dativimuodot, omistuspronomeja - substantiivien akkusatiivi ja dativi - sivulauseen sanajärjestys – prepositioita

OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

- Tekstejä valittaessa käytetään hyväksi monipuolisia oppimateriaaleja ja eri medioita
- Työskentelytapoina käytetään kirjallisten tehtävien lisäksi erilaisia suullisia pari- ja ryhmätöitä kuten draamaharjoituksia, haastatteluja ja projektityöskentelyä
- Oppimisessa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa esimerkiksi videoimalla, äänittämällä ja kirjoittamalla sähköisessä oppimisympäristössä
- Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään myös sosiaalista mediaa

ARVIOINTI

- Arviointi suhteutetaan B2-oppimäärän päättöarvioinnin kriteereihin hyvälle osaamiselle (arvosana 8)
- Arviointi perustuu kirjallisiin ja suullisiin kokeisiin
- Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan tuntiaktiivisuus, ahkeruus ja rohkeus käyttää kieltä
- Numeerinen arviointi

OHJAUS, ERIYTTÄMINEN JA TUKI

- *Ohjaus, eriyttäminen ja tuki on kuvattu valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa*

7. Tutkiva tiede

Mitä tapahtuu hampaille juomaliuoksissa? Oletko nähnyt lissajouskuvioita? Haluatko nähdä perintötekijöitä (DNA) läheltä? Tähtiä katsomaan?

TAVOITTEET

- *Tieteellisen ajattelun kehittäminen*
- *Loogisen ajattelun ja ongelmanratkaisun kehittäminen*
- *Tieteellisen tekstin kirjoittaminen ja referointi*
- *Empiirisen tutkimuksen dynamiikan ymmärtäminen ja tutkimuksen suorittaminen*
- *Suunnitelmallisten toimintamallien suunnittelu ja toteutus*
- *Mielenkiinnon herättäminen luonnontieteellisiä aineita ja ilmiöitä kohtaan*
- *Syy-seuraus-suhteiden ymmärtäminen*
- *Tarkkuuden, pitkäjänteisyyden ja keskittymiskyvyn kehittäminen*
- *Ryhmätyötaitojen kehittyminen*
- *Oman toiminnan arvioinnin kehittäminen*

SISÄLLÖT

- *Tähtitieteen perusasiat & tutustuminen tähtitorniin*
- *Eläinten fysiologiaa ja anatomiaa, leikkelyt ja avaamiset*
- *Fysiologiset mittaukset; työ, teho, kiihtyvyys*
- *Ravintoaineiden määrityksiä*
- *Tieteellisen tutkimuksen ja työselostuksen harjoittelua (esim. "Hampaat hapossa")*
- *Makutestien tekoa*
- *Lajituntemus; kasvit ja hyönteiset, kalastus, ruokintapaikan perustaminen*
- *Suurempia laboratoriotöitä (vesitutkimuksia, titrauksia, liuosten ja yhdisteiden valmistus ja käyttö kokeissa)*
- *DNA:n eristys*
- *Tutustumisia ja vierailuja (esim. Suurteollisuuspuisto, Heureka, Olkiluoto, Porin Vesi, Jätevedenpuhdistamo, Harjakankaan tekopohjavesilaitos...)*
- *Perusmekaniikkaa käytännössä: väkipyörän, vipuvoimien, telojen ym. havainnollistus*
- *Referaattien harjoittelua tiedejulkaisuista*
- *Aaltoliikkeen havainnollistuksia*

- *Syksyinen ja keväinen luontoretki myöhemmin päätettävään paikkaan (esim. Yyteri, Isonvan soidensuojelualue)*
- *Biomekaniikkaan liittyviä käytännön kokeita + laskutehtäviä (esim. jotain rasiuskokeita anturit rintapielissä yms.)*

OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

- *Työskentely luokkatiloissa ja muissa sopivissa oppimisympäristöissä*
- *Ilmiöpohjainen ja tutkiva opetus ja oppiminen*
- *Raportit, työpöytäkirjat ja oppimateriaali voi mahdollisuuksien mukaan olla sähköisellä oppimisalustalla*
- *Opetuksessa ja oppimisessa käytetään tieto- ja viestintätekniikkaa*
- *Työskentely tapahtuu pääasiassa pareittain ja ryhmissä*
- *Tehdään tutustumiskäyntejä ja -retkiä.*

ARVIOINTI

- *työskentelyn arviointi opettajan arviona ja oppilaiden itsearviona*
- *numeerinen arviointi*

8. Ilmaisutaito ja musiikki

Millaisesta musiikista sinä pidät? Imaisevatko ajan uusimmat trendit sinut mukaansa? Haluaisitko oppia ilmaisemaan itseäsi musiikin, tanssin ja muun itseilmaisun avulla - hausalla tavalla?

Tee kaverista hyvä ja voi itse hyvin! Hyvinvoinnista kaikki lähtee. Opi kuuntelemista ja sanatonta viestintää. Opi mokaamaan ja esiintymään. Tarjoa sankarin viittaa ja anna tilaa luovuudelle! Opi tärkeitä asioita tapahtumien järjestämisestä ja yleisönä toimimisesta. Annat itsellesi lahjan ja luotat itseesi!

TAVOITTEET

- *Omien vahvuuksien löytäminen ilmaisun kautta sekä keskittymiskyvyn parantaminen*
- *Ryhmätyöskentelytaitojen kehittäminen*
- *Toisten mielipiteiden kuunteleminen ja rakentavan kritiikin kautta kehittyminen*
- *Omien vahvuuksien löytäminen ja niiden hyödyntäminen sekä musiikillisesti että ilmaisutaidollisesti*
- *Itseluottamuksen kasvattaminen sekä ilmaisun ilon löytäminen- Musiikillisten opittujen taitojen syventäminen ja*
- *Kannustavassa ilmapiirissä kokeillaan eri ilmaisutapoja, heittäytyään erilaisiin rooleihin ja opitaan yhdessä*

SISÄLLÖT

- *Tutustumme erilaisiin esiintymismuotoihin, joissa on hyödynnetty ilmaisutaitoa sekä musiikkia ja harjoittemme niihin liittyviä taitoja*
- *Työskentely on projektiluonteista: niin ohjaamiseen, näyttelijäntyöhön, dramaturgiaan ja improvisaatioon kuin musiikin eri tyylilajeihin ja niiden tulkitsemiseen keskittyvää*
- *Liikeilmaisu*
- *Improvisaatio*
- *Foorumteatteri*
- *Musiikin eri ilmiöt ja tyylilajit*
- *Soittaminen, laulaminen, tanssiminen ja kuunteleminen sekä muu musiikin esittäminen. Musiikkiteknologian hyödyntäminen sävellystyössä.*

- *Oppilailla on mahdollisuus vaikuttaa esitettävään ohjelmistoon*

OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

- *Työskentely pääsääntöisesti koulussa luokkatiloissa*

- *Tehtävät ja projektit tehdään pienemmissä ryhmissä ja/tai kaikki yhdessä*

-*Opiskelun lähtökohtana ovat tutkiva ja yhteistoiminnallinen oppiminen sekä toiminnallisuus, kokeileminen ja havainnoiminen*

ARVIOINTI

-*Aktiivinen osallistuminen*

-*Numeerinen arviointi*

9. Yrittäjyys, arjen taidot ja talous

Arjen sankari, kekseliäs yrittäjä?

*Mietityttääkö tulevaisuus? Miten osaan maksaa laskut? Miten saan rahat riittämään?
Tulikohan minulle oikea määrä palkkaa? Mitä eläminen maksaa?*

Tule kehittämään itsestäsi arjen sankari, joka tarkistaa palkkalaskelmansa yhtä nopeasti kuin vaihtaa sulakkeen. Arjen sankaritaitojen lisäksi kehittelemme idean yritykselle ja suunnittelemme tuotteemme markkinointia ja myyntiä.

TAVOITTEET

- *Oppia taitoja, joita tarvitaan omassa kodissa toimimisessa*

- *Kehittää taitoja hallita omaa rahankäyttöään*
- *Keksiä tapa itsensä työllistämiseen ja harjoitella työn markkinoimista ja myyntiä*

SISÄLLÖT

8. luokka:

- *Kodin asiat (esim. vesimittari, sähkö sopimus, sulakkeet, kierrättäminen)*
- *Elämisen hinta (menot ja tulot)*
- *Yritysidean suunnitteleminen ja toteutuksen pohtiminen*

9. luokka:

- *Verotus ja palkka, vakuutukset*
- *Oman budjetin suunnitteleminen*
- *Ajankäyttö ja elämänhallinta*
- *Tulevaisuuden suunnitteleminen*
- *Yritysidean jalostaminen*

OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

- *Luokkatilat sekä vierailuja esim. virastoihin ja yrityksiin*

ARVIOINTI

- *Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan taito työskennellä ryhmässä sekä yksin, projektin muiden tuotosten suunnittelu ja toteutus*
- *Arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä*
- *Numeerinen arviointi*

12.2.1 Valinnaisaineet vuosiluokalle 9

Lyhyet valinnaisainekurssit

1. **Matematiikan kertauskurssi**

TAVOITTEET

- *auttaa oppilaita voittamaan mahdollisen matikkapelkonsa*
- *auttaa pääsemään perille asioissa, joissa ehkä aiemmin on tippunut kärryiltä*

- kerrata peruskoulun oppiainesisältöjä matematiikassa
- tukea matemaattista ajattelua
- valmentaa oppilasta kohti toisen asteen opintoja

SISÄLLÖT

Kerrataan poimien painotettavia osa-alueita seuraavista ryhmän tarpeiden mukaan

- peruslaskutoimitukset, murtoluvut
- muuttujat, funktiot, yhtälöt
- potenssit ja neliöjuuri
- geometria
- prosentit

OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

- työskentely pääsääntöisesti koulun tiloissa
- laskutehtävissä käytössä vihko
- soveltuvin osin käytetään digitaalisia oppimisalustoja

ARVIOINTI

- hyväksytyt/hylätyt, lisäksi arvioidaan sanallisesti

2. Johdatus lukion matematiikkaan

TAVOITTEET

- lisätä kiinnostusta matematiikkaa kohtaan
- syventää ja laajentaa matematiikan osaamista
- valmentaa oppilasta kohti lukion matematiikan opintoja

SISÄLLÖT

- tutustutaan lukion kurssien sisältöihin sekä lyhyen että pitkän matematiikan osalta
- tehdään kursseilta poimittuja perustehtäviä
- tehdään lyhyen ja pitkän matematiikan ylioppilaskirjoituksista poimittuja tehtäviä
- harjoitellaan perusteita jo joistakin uusista vasta lukion matematiikassa opiskeltavista osa-alueista (mm. derivointi, integrointi, vektorilaskenta, funktioiden piirtämistä ja kuvaajien tulkintaa)
- tutustutaan kursseilla ja yo-kokeessa käytettävään abit-ohjelmistoon

OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

- työskentely pääsääntöisesti koulun tiloissa
- mahdollisuuksien mukaan käydään tutustumiskäynneillä tai kutsutaan vierailijoita esittelemään matemaattisia aloja
- laskutehtävissä käytössä vihko ja digitaaliset oppimisalustat
- harjoitellaan lukion matematiikassa käytettäviä ohjelmistoja

ARVIOINTI

- hyväksytyt/hylätyt, lisäksi arvioidaan sanallisesti
- voi vaikuttaa korottavasti pakollisen matematiikan arvosanaan

3. Ruotsin valmennuskurssi

Suosittelaa erityisesti lukioon jatkaville oppilaille

TAVOITTEET

- vahvistaa ruotsin kielen taitoa ja valmiuksia kielen opiskeluun jatko-opinnoissa

SISÄLLÖT

- laajennetaan sanastoa ja kerrataan keskeistä kielioppia
- harjoitellaan kirjoittamista ja suullista kielitaitoa ajankohtaisten aiheiden kautta
- kurssin sisältöä voidaan suunnitella myös yhdessä oppilaiden kanssa

OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

- hyödynnetään koulun tiloja monipuolisesti
- käytetään sähköisiä materiaaleja, digitaalisia oppimisalustoja sekä painettua materiaalia
- työskentelyä itsenäisesti, pareittain sekä ryhmissä

ARVIOINTI

- hyväksytyt/hylätyt
- hyväksytyt suoritusmerkinnän saaminen edellyttää osallistumista tunneilla ja harjoitusten tekemistä

4. Englannin kertauskurssi

Kurssia suositellaan oppilaille, joilla todistuksessa englannin arvosana 7 tai alle.

TAVOITTEET

- vahvistaa englannin kielen osaamista kielen eri osa-alueilla (kuullun ymmärtäminen, luetun ymmärtäminen, kirjoittaminen, sanasto, rakenteet ja suullinen kielitaito)

SISÄLLÖT

- laajennetaan englannin perussanastoa ja kerrataan keskeisiä rakenteita
- painotetaan suullisen kielitaidon harjoittelua ja vahvistetaan rohkeutta puhua englantia
- harjoitellaan kirjoittamista etenemällä peruslauseista pidempiin viesteihin ja kirjoitelmiin

OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

- hyödynnetään koulun tiloja monipuolisesti
- käytetään sähköisiä materiaaleja, digitaalisia oppimisalustoja sekä painettua materiaalia
- työskentelyä itsenäisesti, pareittain sekä ryhmässä

ARVIOINTI

- hyväksytyt/hylätyt
- hyväksytyt suoritusmerkinnät saaminen edellyttää aktiivista osallistumista tunneilla ja vaadittujen tehtävien suorittamista

5. Suomen kielen ja kirjallisuuden kertauskurssi

TAVOITTEET

- Vahvistaa omaa suullista ja kirjallista ilmaisua
- Laajentaa sanavarastoa
- Oppia tehokkaita luku- ja kirjoitustekniikoita

SISÄLLÖT

- Kielenhuolto, kielen ja kirjallisuuden peruskäsitteet, asiatekstien rakenne ja työelämän viestintätilanteet

OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

- Tutkivaa ja kokemuksellista oppimista
- Sähköisiä materiaaleja
- Suullisia tehtäviä

ARVIOINTI

- hyväksytty / hylätty
- hyväksytyin suoritusmerkinnän saaminen edellyttää aktiivista osallistumista tunneilla ja vaadittujen tehtävien suorittamista

12.3 Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät

Saksa

B2-oppimäärä vuosiluokilla 8-9

Saksa on Keski-Euroopan valtiakieli, jota puhuu lähes sata miljoonaa ihmistä äidinkielenään. Se on hyödyllinen ja kysytty kieli työelämässä, mm. kaupan ja palveluiden alalla sekä kulttuurivaihdossa. Saksankieliset maat, Saksa, Itävalta ja Sveitsi tarjoavat runsaasti eri alojen opiskelu- ja harjoittelupaikkoja. Saksa on mielenkiintoinen kieli, jossa on selkeät säännöt. Tutkimusten mukaan saksa on kolmanneksi kysytyin kieli työelämässä englannin ja ruotsin jälkeen.

Yläkoulussa valinnaisena alkava kieli luo hyvän pohjan myöhemmin jatkuvalla kielten opiskelulle. Vieraan kielen taito avartaa maailmankuvaa ja vahvistaa kansainvälisyyttä sekä antaa taidon ilmaista itseään uusien kielellisten keinoin. Saksan kielen taitajia tarvitaan. Kielitaito tuo iloa elämään.

Oppiaineen tavoitteet, sisällöt ja arviointi on kuvattu valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa. Alla koulukohtaiset täydennykset.

TAVOITTEET

- Tavoitteena on innostaa oppilasta opettelemaan uusi kieli ja sitä kautta arvostamaan kohdekielen kulttuuria ja kunnioittamaan muita kansoja
- Oppilasta rohkaistaan ilmaisemaan itseään saksaksi virheitä pelkäämättä
- Saavuttaa kielitaito, jonka avulla oppilas selviytyy yksinkertaisista arkipäivän tapahtumiin liittyvistä tilanteista niin suullisesti kuin kirjallisestikin

SISÄLLÖT

8. luokka:

- *Opetellaan hyödyntämään ruotsin ja englannin kieltä saksan opiskelussa. Harjoitellaan kertomaan itsestä, perheestä, ystävistä, lähiympäristöstä ja omasta arjesta. Muita keskeisiä aihepiirejä ovat vapaa-aika, harrastukset ja koulu*
- *Rakenteista opetellaan: - verbien preesenstaivutus (säännöllisiä ja epäsäännöllisiä verbejä), eriäviä yhdysverbejä, apuverbejä - lukusanat ja kellonajat - persoonapronominit, omistuspronomineja - kysymyssanoja - substantiivien artikkelit - akkusatiivi - kieltosanat - sanajärjestys päälauseessa*

9. luokka:

- *Aihepiireinä esim. säätilat, asuminen, ruokailu, vaatteet ja sairastaminen. Harjoitellaan näihin ja muihin asiointitilanteisiin liittyviä keskustelutilanteita.*
- *Kerrataan jo opiskeltuja rakenteita ja uusina opetellaan: - verbien perfekti - persoonapronominien akkusatiivi- ja dativimuodot, omistuspronomineja - substantiivien akkusatiivi ja dativi - sivulauseen sanajärjestys – prepositioita*

OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

- *Tekstejä valittaessa käytetään hyväksi monipuolisia oppimateriaaleja ja eri medioita*
- *Työskentelytapoina käytetään kirjallisten tehtävien lisäksi erilaisia suullisia pari- ja ryhmätöitä kuten draamaharjoituksia, haastatteluja ja projektityöskentelyä*
- *Oppimisessa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa esimerkiksi videoimalla, äänittämällä ja kirjoittamalla sähköisessä oppimisympäristössä*
- *Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään myös sosiaalista mediaa*

ARVIOINTI

- *Arviointi suhteutetaan B2-oppimäärän päättöarvioinnin kriteereihin hyvälle osaamiselle (arvosana 8)*
- *Arviointi perustuu kirjallisiin ja suullisiin kokeisiin*
- *Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan tuntiaktiivisuus, ahkeruus ja rohkeus käyttää kieltä*
- *Numeerinen arviointi*

OHJAUS, ERIYTTÄMINEN JA TUKI

- *Ohjaus, eriyttäminen ja tuki on kuvattu valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa*

12.4 Alakoulun valinnaisaineet

1.8.2016 voimaan tulevan uuden opetussuunnitelman mukaan 4-6 vuosiluokan oppilaalla on mahdollisuus valita yhden vuosiviikkotunnin (1h/viikko) kestoinen valinnaisaine.

Valinnaisaineiden tehtävänä on syventää ja laajentaa oppilaan osaamista oppilaan valinnan mukaisesti. Valinnaisaineiden yhteenlaskettu määrä on vähintään yhdeksän vuosiviikkotuntia vuosiluokilla 1 - 9. Valinnaisaineena voidaan tarjota perusopetuksen yhteisten aineiden syventäviä ja soveltavia opintoja tai useasta aineesta muodostettuja oppiainekokonaisuuksia. Valinnaisaineiden tulee edistää perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Syventävät valinnaisaineet syventävät ja/tai laajentavat yhteisten oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä. Soveltavat valinnaisaineet voivat sisältää aineksia useasta eri oppiaineesta tai laaja-alaisesta osaamisesta. Soveltavilla valinnaisaineilla voidaan edistää oppiaineiden yhteistyötä esimerkiksi taide- ja taitoaineiden opinnoissa, tieto- ja viestintäteknologiassa, kuluttaja- ja talouskasvatuksessa, globaalikasvatuksessa tai draamaopinnoissa.

Valinnaisaineissa oppilaat pääsevät tekemään heitä kiinnostavia asioita ja oppivat tekemisen kautta. Valinnaisaineiden tavoitteena on kehittää oppilaan yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja sekä antaa oppilaille onnistumisen kokemuksia.

Itätuulen koulun luokille 4 - 6 tarjottavat valinnaisaineet ovat seuraavat:

- 1. Pulmia ja pähkinöitä purtavaksi – toiminnallista matematiikkaa**
- 2. TVT-taituri**
- 3. ILME- ilmaisutaito ja media**
- 4. Yrittäjyys ja arjen taidot**
- 5. Tuunaa käsillä**
- 6. Tutkitaan ja testataan!**

1. Pulmia ja pähkinöitä purtavaksi –toiminnallista matematiikkaa

Mikä on Hanoin torni? Miten Caesarin salakirjoitus murretaan? Löydätkö luonnosta matematiikkaa? Toiminnallisuuteen perustuvassa matematiikan valinnaisaineessa pääset ratkomaan kiperiä kysymyksiä matematiikan maailmassa! Tarvitset mielikuvitusta, luovuutta ja päättelykykyä, sekä innokkuutta etsiä ja ratkaista asioita uudella tavalla.

Tavoitteet

- Matemaattisten taitojen ja ajattelun kehittäminen
- Onnistumisen kokemukset
- Innokkuuden ja mielenkiinnon herättäminen matematiikkaa kohtaan
- Matemaattisiin käsitteisiin tutustuminen ja niiden käyttäminen
- Ongelmaratkaisutaitojen kehittäminen
- Säännönmukaisuuksien, yhtäläisyyksien ja erojen havaitseminen tutkittavista ilmiöistä
- Oman toiminnan perusteleva ja päätelmien tekeminen
- Ohjeiden noudattaminen
- Pitkäjänteinen työskenteleminen
- Ryhmätyötaitojen kehittäminen

Sisältö

Looginen ajattelu: luokittelu, vertailu, mittaaminen, rakentaminen, sääntöjen etsiminen

- Logiikka ja ongelmanratkaisu

Arvoitukset ja salakirjoitus, säännölliset monitahokkaat, koodit, pelin tekeminen ja koordinaatisto

- Geometria

Rakentelu, kaaret ja ympyrä, pythagoraan lause, symmetria ja perspektiivi

- Algebra

Lukujonojen tutkiminen, säännön päättely

- Mahdollinen osallistuminen Majava-kilpailuun ja/tai Solmun Matikkadiplomiin

Oppimisympäristöt ja työtavat

- Valinnaisaine toteutetaan sähköiselle oppimisalustalle
- Työskentely pääsääntöisesti koulussa luokkatiloissa
- Tehtävät ja projektit tehdään itsenäisenä työskentelynä tai pari- ja ryhmätyöskentelynä riippuen tehtävän laadusta
- Opiskelun lähtökohtana ovat tutkiva ja yhteistoiminnallinen oppiminen sekä toiminnallisuus, kokeileminen ja havainnoiminen
- Tietokoneavusteinen opetus
- Mallintaminen

Arviointi

- Aktiivinen osallistuminen ja innostuneisuus matematiikkaan
- Hyväksytty/hylätty

2.TVT-taituri

Nyt sinäkin voit oppia kirjoittamaan nopeasti ja käyttämään tieto- ja viestintätekniikkaa monipuolisemmin! Oppimisessa aloitetaan oppilaiden lähtötasolta ja edetään sellaisiin TVT –taitoihin, jotka osallistujia kiinnostavat. Ennen muihin tavoitteisiin siirtymistä harjoitellaan näppäimistön sujuvaa käyttöä kymmenellä sormella, jotta työskentely on sujuvaa. Tavoitteeksi voidaan oppilaiden aiemman osaamisen ja mielenkiinnon mukaan ottaa perusohjelmien käytön oppiminen, turvallinen sosiaalisen median käyttö, oman videon tekeminen ja muokkaaminen, animaation teko koodaamalla, pienoispelin koodaaminen tms. Tervetuloa mukaan!

Tavoitteet

- oppia käyttämään näppäimistöä käyttäen kymmentä sormeaa
- oppia käyttämään näppäimistön ominaisuuksia
- oppilaiden osaamisen ja mielenkiinnon mukaan esim. oppia koodauksen perusteita, animaation tai videon tekemistä ja muokkaamista

Sisällöt

- kymmensormijärjestelmän harjoittelu pelin avulla
- opettajan muu materiaali yhdessä asetettujen tavoitteiden mukaisesti

Oppimisympäristöt ja työtavat

- oppimisympäristö verkossa
- oppilaat etenevät oppimisessaan yksilöllistä vauhtia

Arviointi

- hyväksytty/hylätty
- valinnaisaineen hyväksytyt suorittaminen edellyttää tuntitehtävien tekemistä

3. ILME- ilmaisutaito ja media

"My name is Bond, James Bond" "I'm the king of the world!" "Well, nobody's perfect." Yllä olevat repliikit ovat eri leffoista. Jos käytössäsi on pelkkä kuva, miten ilmaisisit yllä olevat vuorosanat? Ilmaisutaidon kurssilla uskalletaan olla rohkeita ja luovia! Kuvataan hyviä pätkiä, editoidaan ne ja liitetään siihen musiikki. Esiintymisjännitys vähenee ja uskallat ilmaista itseäsi!

Tavoitteet

- lisätä oppilaan itsetuntemusta ja rohkaista oppilasta ilmaisemaan itseään - uskallus luovuuteen ja sen vahvistamiseen - taitoa tulkita toisten ihmisten ilmaisua - editointiohjelman sujuva käyttö - tietoisuus median hyvistä ja huonoista puolista (esim. Instagram,

Face,Periscope)

Sisällöt / työtavat

- tutustumisleikkejä ja –pelejä
- liikuntaleikkejä
- rentoutusharjoituksia
- ääni-, aisti- ja kontaktiharjoituksia
- improvisointia
- ääni- ja puhetekniikka
- roolileikit
- pikkuesityksiä pienryhmissä
- dokumentointia (kuva/videokuva) Ipadilla

Erityispiirteet (oppimisympäristöt, työtavat, tuki ja ohjaus)

- musiikki osana erilaisissa harjoituksissa
- ääniharjoituksissa sekä soitettua että itse tuotettua ääntä
- pieni esitys voisi sisältää jonkin reaaliaineen (historia, maantieto, biologia) sisältöä
- kuvatut pätkät editoidaan

Arviointi

hyväksytty /hylätty

4. Yrittäjyys ja arjen taidot

Tavoitteet:

Tavoitteena on edistää oppilaan kasvua ja kehitystä sekä antaa tietoa ammateista ja kehittää työelämä tietoutta. Tavoitteena on myös antaa valmiuksia yhteiskunnallisten asioiden ymmärtämiseen ja päätöksentekoon. Positiivisen minäkuvan kautta oppilas ymmärtää omia mahdollisuuksiaan hyvän tulevaisuutensa rakentajana ja vastuuntuntoisena oppilaana. Yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen on tärkeä osa opetusta samoin kuin omien oikeuksien ja velvollisuuksien ymmärtäminen.

Sisällöt:

Painopiste on sisäisessä yrittäjyydessä eli oman aktiivisuuden ja omien vahvuuksien löytämisessä. Erilaisten harjoitusten kautta harjoitellaan myönteisen minäkuvan syntymistä, yhteishengen luomista ja toisten ihmisten huomioimista. Opetuksessa korostetaan hyvien tapojen merkitystä ja harjoitellaan esiintymistaitoja.

Jakson aikana tutustutaan yhteiskunnan toimintaan ja kansalaisten oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Pohditaan, minkälaisia ammatteja on olemassa ja millaista koulutusta niihin tarvitaan. Tutustutaan myös yrittäjyyteen ammattivaihtoehtona; Mitä yrittäjältä vaaditaan ja minkälaisia haasteita ja riskejä yrittäjyyteen kuuluu.

Opetuksessa käytetään apuna mm Nuori Yrittäjyys ry:n (NY) ohjelmia, joiden tavoitteena on edistää aktiivista toimintaa nuorten keskuudessa Suomessa vahvistamalla nuorten yrittäjyysasennetta, työelämätaitoja ja taloudenhallintaa. Ryhmäyttämisen ja elämäntaitojen hallinnan opettelussa käytämme apuna Lions Questin – ohjelmaa, jonka avulla vahvistetaan nuorten itseluottamusta, tunne-, vuorovaikutus- ja päätöksentekotaitoja ja hyvinvointia.

Opetuksessa korostetaan hyvien tapojen merkitystä ja harjoitellaan esiintymistaitoja. Jakson aikana tutustutaan yhteiskunnan toimintaan ja kansalaisten oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Pohditaan, minkälaisia ammatteja on olemassa ja millaista koulutusta niihin tarvitaan. Tutustutaan myös yrittäjyyteen ammattivaihtoehtona; Mitä yrittäjältä vaaditaan ja minkälaisia haasteita ja riskejä yrittäjyyteen kuuluu.

Erityispiirteet:

Opiskelu tapahtuu tekemällä ryhmätöitä ja etsimällä tietoa oppitunnin teemana olevista aiheista. Tunneilla käytetään apuna myös vierailijoita ja mahdollisuuksien mukaan teemme myös vierailukäyntejä.

Arviointi:

Opetuksessa käytetään itsearviointia, vertais- ja ryhmäarviointia sekä formatiivista arviointia. Summatiivinen arviointi on hyväksytty/hylätty. Hyväksytty arviointi on silloin, kun oppilas on osallistunut tuntiharjoituksiin hyväksytyllä tavalla, osoittanut aktiivisuutta ja motivoituneisuutta työskentelyyn ja suorittanut annetut tehtävät hyväksyttävästi.

5. Tuunaa käsillä

Koe kierrättämisen hauskuutta ja keksimisen iloa! Keksi vanhoille turhille tavaroille uusi käyttötarkoitus. Pääset tutustumaan kirpparille ja ideoimaan yksin tai yhdessä kaverin kanssa.

Tee villasukasta keppari, lapasesta otus, anna lelulle uusi elämä, keksi peliin uudet säännöt, laita paita tai tossut uuteen kuosiin tai keksi kiva juttu omaan huoneeseen.

Ihan mitä tahansa!! Tule ideoimaan uutta!

sisällöt:

- tutustutaan kestävään kehitykseen
- pohditaan materiaalien kierrättämistä
- ideoidaan vanhasta uutta
- seurataan omia kulutustottumuksia

tavoitteet:

- saadaan tietoa kestävästä kehityksestä
- hyödynnetään käytettyä tavaraa ja luodaan uutta
- kannustetaan kierrättämiseen
- annetaan mielikuvitukselle tilaa

työtavat ja oppimisympäristö:

- työskentely koululla pääsääntöisesti
- mahdolliset vierailukäynnit esim. kirpputorilla ja kierrätyskeskuksessa

arviointi:

- itsearviointi
- osallistuminen suunnitteluun ja työskentelyyn
- hyväksyty/hylätty

6. Tutkitaan ja testataan!

Oletko koskaan tullut ihmetelleeksi, miksi jokin asia tapahtuu, niin kuin se tapahtuu? Tai tapahtuuko jokin oikeasti, niin kuin väitetään tapahtuvan? Näillä tunneilla suunnitellaan ja toteutetaan tieteellisiä kokeita ihan itse (koulun resurssit ja turvallisuus huomioiden)!

Tavoitteet:

- oppia asettamaan hypoteesi (oletus)
- oppia huomioimaan omaan ja muiden turvallisuuteen liittyviä asioita toiminnassa
- kirjoittamaan tai muulla tavoin dokumentoimaan hypoteesi, kokeen toteutus ja

lopputulos

Sisällöt:

- aiemmin tehdyt kokeet
- luonnontieteelliset ilmiöt
- oppilaiden omat kiinnostuksen kohteet mahdollisuuksien mukaan

Oppimisympäristö ja työtavat:

- koulu ja lähiympäristö (mahdollisesti myös retkiä)
- kokeellinen työskentely
- oppimispäiväkirjan tai blogin kirjoittaminen

Arviointi:

- hyväksytyt/hylätyt
- valinnaisaineen hyväksytyt suorittaminen edellyttää tuntitehtävien tekemistä

**OPETUSSUUNNITELMAN LIITE : ITÄTUULEN KOULUN
TOIMINNALLINEN TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUDEN
SUUNNITELMA**

**OPETUSSUUNNITELMAN LIITE: ITÄTUULEN KOULUN
TOIMINNALLINEN TASA-ARVO- JA
YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA**

Rehtorin hyväksymä 19.12.2016

Johdanto

Yhdenvertaisuussuunnitelma ja tasa-arvosuunnitelma tehdään yhtenä yhteisenä Toiminnallisena tasa-arvosuunnitelmana, joka sisältyy opetussuunnitelmaan. Valmis suunnitelma on koulun opetussuunnitelman liite.

Suunnitelmaan tulee kaikille kouluille yhteiset osuudet, jotka on kirjoitettu valmiiksi tähän asiakirjaan. Lisäksi asiakirjaan tulee koulukohtainen osuus (kohdat 5–7). Tarkemmat ohjeet löytyvät Opetushallituksen julkaisusta Tasa-arvo on taitolaji sekä Oppia kaikille yhdenvertaisuussuunnittelun opas oppilaitoksille (www.yhdenvertaisuus.fi/kirjasto).

Toiminnallisella tasa-arvosuunnitelmalla varmistetaan, että kouluissa tehdään suunnitelmallista ja tavoitteellista tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä. Suunnitelman tulee olla valmis **1.1.2017**.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu on jatkuva prosessi, joka tehdään koko koulun yhteistyönä. Oppilaitoksen rehtorin yksin laatima suunnitelma ei täytä sille asetettuja vaatimuksia.

Suunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain lukuvuosisuunnittelun yhteydessä ja sitä päivitetään kolmen vuoden välein. Virasto täydentää vuosisuunnittelulomaketta kyseisellä kohdalla.

Rehtori hyväksyy toiminnallisen tasa-arvosuunnitelman ja yhdenvertaisuussuunnitelman osana koulun opetussuunnitelmaa.

Suunnitelman painopistealueet

Arvioinnin painotuksia **yhdenvertaisuuden** näkökulmasta:

- oppilaiden valintaperusteet
- opetuksen järjestäminen
- käytettävät oppimateriaalit

- häirintä ja kiusaaminen
- opetustilanteen tasapuolisuus
- opintosuoritusten arviointi
- opettajien yhdenvertaisuusosaaminen

Arvioinnin painotuksia **tasa-arvon** näkökulmasta:

- oppilasvalinnat
- opetuksen järjestäminen
- oppimiserot
- opintosuoritusten arviointi
- seksuaalisen häirinnän ehkäiseminen ja poistaminen

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo käsitteenä

Yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että **kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, poliittisesta tai ammattiyhdistystoiminnastaan, perhesuhteistaan, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.**

Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja - perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Tasa-arvo

Tasa-arvolla viitataan yleensä sukupuolten tasa-arvoon. Viranomaisten ja oppilaitosten sekä muiden koulutusta ja opetusta järjestävien yhteisöjen on tasa-arvolain mukaan huolehdittava siitä, että naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen. Lisäksi on huolehdittava siitä, että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat lain toteutumista.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo tarkoittavat ensi sijassa ihmisarvon kunnioittamista ja yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Yhdenvertaiset mahdollisuudet eivät tarkoita erojen

kieltämistä. Erilaisten taustojen ei kuitenkaan tulisi vaikuttaa yksilöiden mahdollisuuksiin saada koulutusta ja kehittää itseään kykyjensä mukaan.

Keskeisiä yhdenvertaisuuteen liittyviä käsitteitä

HÄIRINTÄ Uhkaavan, vihamielisen, halventavan, nöyryyttävän tai hyökkäävän ilmapiirin luominen Esimerkki: Luokassa jotkut oppilaat tai opiskelijat kertovat jatkuvasti etnisiä ja seksuaalivähemmistöjä loukkaavia vitsejä, eikä kukaan puutu asiaan.

KOHTUULLINEN MUKAUTTAMINEN Yhdenvertaisuuslain mukaan työn koulutuksen järjestäjän on tarvittaessa tehtävä kohtuullisia mukautuksia vammaisen henkilön koulutukseen pääsyn ja koulutuksessa etenemisen turvaamiseksi. Kohtuullinen mukauttaminen tarkoittaa yksittäistapauksessa toteutettavia tarpeellisia ja asianmukaisia muutoksia ja järjestelyjä, joilla varmistetaan vammaisten henkilöiden yhdenvertaiset ihmisoikeudet ja perusvapaudet. Kohtuullinen mukauttaminen ei saa aiheuttaa suhteetonta rasitetta koulutuksen järjestäjälle. Esimerkki: Liikuntaesteisille opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus suorittaa maastokurssi jollain vaihtoehtoisella tavalla.

MONIKULTTUURISUUS Monikulttuurisuus on käsite, joka useimmiten ymmärretään etnisten ryhmien välisenä kulttuurien monimuotoisuutena. Nykyään monikulttuurisuus-käsitettä käytetään myös laajemmin monimuotoisuuden synonyyminä siten, että se kattaa myös esim. seksuaali- ja sukupuoli-identiteettien monimuotoisuuden. Joskus monikulttuurisuus korvataan myös termillä kulttuurien välinen vuorovaikutus.

MONIPERUSTEINEN SYRJINTÄ Ihminen voi joutua syrjityksi eri perusteilla eri tilanteissa tai samassa tilanteessa useammalla eri syrjintäperusteella. Yleisimpiä ns. toisia perusteita ovat ikä ja sukupuoli.

MUODOLLINEN YHDENVERTAISUUS Samanlaisessa tilanteessa ihmisiä kohdellaan aina samalla tavoin. Koska muodollinen yhdenvertaisuus merkitsee kaikille samanlaista kohtelua lähtökohtaisista eroista (esimerkiksi ikä, terveydentila, kieli tai sukupuoli) riippumatta, ei se takaa yhdenvertaisuuden toteutumista.

POSITIIVINEN ERITYISKOHTELU Positiivinen erityiskohtelu tarkoittaa tietyn syrjinnälle alttiin ryhmän (esimerkiksi lapset ja etniset vähemmistöt) asemaa ja olosuhteita parantavia erityistoimenpiteitä, jotka tähtäävät tosiasiallisen yhdenvertaisuuden turvaamiseen eivätkä asteeltaan muodostu toisia syrjiviksi. Yhdenvertaisuuslain 7 § mukaan positiivisen erityiskohtelun on oltava pyrityn tavoitteen kannalta oikeasuhteista.

SAAVUTETTAVUUS, ESTEETTÖMYYS JA KÄYTETTÄVYYS Ollakseen saavutettavaa on ympäristön, palvelun tai tarjonnan oltava myös mahdollisimman esteetöntä eli erilaisten ihmisten käyttöön soveltuvaa. Käytettävyydellä tarkoitetaan, että esim. sähköiset oppimateriaalit ovat käytettävissä erilaisilla apuvälineillä.

SYRJINNÄN VAARASSA OLEVAT RYHMÄT Väestöryhmät, jotka ovat heikommassa asemassa yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta. Tällaisia ryhmiä ovat esimerkiksi

lapset ja nuoret, etniset, uskonnolliset ja kielelliset vähemmistöt, vammaiset sekä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat henkilöt. Vaikka puhutaan syrjinnän vaarassa olevista ryhmistä, on hyvä muistaa, että syrjintä koskettaa aina yksilöä.

Keskeisiä sukupuolten tasa-arvoon liittyviä käsitteitä

SUKUPUOLI Sukupuoli voi tarkoittaa virallisen, henkilötunnuksesta ilmenevän sukupuolen lisäksi esimerkiksi sukupuolirooleja, naiseuden ja mieheyden sosiaalisia merkityksiä, yksilön sukupuoli-identiteettiä tai fyysisiä ominaisuuksia.

SUKUPUOLI-IDENTITEETTI Sukupuoli-identiteetillä tarkoitetaan henkilön kokemusta omasta sukupuolestaan. Useimpien ihmisten sukupuoli-identiteetti vastaa heille syntymässä määritettyä sukupuolta. Sukupuoli-identiteetti on kuitenkin aina yksilöllinen.

SUKUPUOLEN ILMAISU Sukupuolen ilmaisu tarkoittaa sukupuolen tuomista esiin pukeutumisella, käytöksellä tai muulla vastaavalla tavalla. Sukupuolen ilmaisu voi olla pukeutumista naiselle tai miehelle tyypillisinä pidettyihin vaatteisiin tai käyttäytymistä tai elehtimistä sellaisilla tavoilla, joita pidetään naiselle tai miehelle ominaisina.

SEKSUAALINEN SUUNTAUTUMINEN Seksuaalinen suuntautuminen kertoo siitä, keneen henkilö tuntee vetovoimaa emotionaalisesti ja/tai eroottisesti. Seksuaalisen suuntautumisen moninaisuuteen kuuluvat niin homous, lesbous, biseksuaalisuus kuin heteroseksuaalisuus sekä muut tavat määritellä seksuaalista suuntautumista.

SUKUPUOLIRISTIRIITA Sukupuoliristiriita tarkoittaa sitä, että ihmisen tunne omasta sukupuolesta ei vastaa hänen kehoaan eikä toisten hänessä näkemää sukupuolta.

SUKUPUOLIVÄHEMMISTÖT Sukupuolivähemmistöihin kuuluvat ne ihmiset, joiden biologinen, sosiaalinen tai psyykinen sukupuoli eivät vastaa toisiaan. Sukupuolivähemmistöihin kuuluvat transsukupuoliset, transgenderit, transvestiitit ja intersukupuoliset. Transsukupuoliset henkilöt kokevat, ettei heidän sukupuolensa vastaa syntymässä määritettyä sukupuolta. Transgender (muunsukupuolinen) ei koe kuuluvansa selkeästi mies- eikä naissukupuoleen. Transvestiiteilla on tarve toisinaan ilmaista pukeutumisellaan tai muilla tavoin eri sukupuolta. Intersukupuolisella henkilöllä sukupuolta määrittelevät fyysiset ominaisuudet eivät ole synnynnäisesti yksiselitteisesti miehen tai naisen. On syytä välttää sukupuolivähemmistöjen sekoittamista seksuaalivähemmistöihin, koska sukupuoli-identiteetti ei kerro seksuaalisesta suuntautumisesta tai mieltymyksistä.

SUKUPUOLTEN TASA-ARVO Sukupuolten tasa-arvolla tarkoitetaan sukupuolten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia yhteiskunnassa ja työelämässä sekä vallan ja resurssien

oikeudenmukaista jakamista. Usein puhutaan sekä muodollisesta tasa-arvosta, eli syrjimättömyydestä ja yhdenvertaisista oikeuksista ja kohtelusta, että tosiasiallisesta tasa-arvosta esimerkiksi poliittisten päätösten lopputulosten suhteen. Tasa-arvokäsite kattaa myös sukupuolen moninaisuuden eli hyväksyy ajatuksen, että sukupuolia on enemmän kuin kaksi.

SUKUPUOLISTEREOTYPIA Sukupuolistereotyytiat ovat pelkistettyjä tai kaavamaisia odotuksia ja oletuksia siitä, millaisia miehet ja naiset yleensä ovat tai miten naisten ja miesten tulee käyttäytyä ollakseen ”oikeanlaisia”. Sukupuolistereotyytiat ovat pitkälti tiedostamattomia, syvälle kulttuuriin juurtuneita ”itsestäänselvyyksiä”. Stereotyytiat ylläpitävät osaltaan eriarvoisuutta.

SUKUPUOLEN MUKAINEN SEGREGAATIO Segregaatio tarkoittaa eriytymistä, eriyttämistä tai eristämistä. Sukupuolen mukainen segregaatio työelämässä ja koulutuksessa tarkoittaa töiden, tehtävien ja koulutusalojen jakautumista naisten ja miesten aloiksi ja töiksi. Horisontaalinen segregaatio tarkoittaa sitä, että tytöt ja pojat opiskelevat eri aloilla tai miehet ja naiset toimivat eri ammateissa, eri työpaikoilla, eri toimialoilla tai työmarkkinoiden sektoreilla. Vertikaalinen segregaatio tarkoittaa työelämässä tapahtuvaa työnjakoa ja eriytymistä siinä, mille hierarkian tasolle miehet ja naiset sijoittuvat.

SUKUPUOLINEUTRAALIUS Sukupuolineutraalius perustuu ajatukseen, että sukupuolella ei ole käsiteltävässä asiassa merkitystä. Tällöin näennäisesti sukupuolineutraali toimintatapa saattaa vaikuttaa syrjivästi tai vahvistaa eriarvoisuutta, jos tosiasiallisesti olemassa olevaa sukupuolinäkökulmaa tai sukupuolittuneisuutta ei ole otettu huomioon.

SUKUPUOLISOKEUS Sukupuolisokeudesta on kyse silloin, kun sukupuolella ei nähdä merkitystä, vaikka sillä todellisuudessa on. Sukupuolisokea ajattelu saattaa johtaa stereotyypioita vahvistavaan toimintaan ja lisätä epätasa-arvoa.

SUKUPUOLITIE TOINEN OPETUS Sukupuolitietoinen opetus perustuu herkkyydelle tunnistaa yksilöllisyys ja persoonallisuus jokaisessa oppijassa. Opetuksessa pidättäytyään sosiaalistamasta oppilasta hänen ulkoiseen sukupuoleensa. Sukupuolitietoisessa opetuksessa tunnistetaan sukupuolittavia yhteiskunnallisia ja kulttuurisia tekijöitä sekä kyseenalaistetaan ja puretaan niitä sukupuolten tasa-arvoa rakentaen. Oppilaita ohjataan yksilöllisiin valintoihin ja lievitetään täten opinto-, koulutus- ja uravalintojen segregaatiota.

SUKUPUOLEEN PERUSTUVA SYRJINTÄ Sukupuoleen perustuvaa syrjintää on henkilön asettaminen sukupuolen (mukaan lukien sukupuoli-identiteetti ja sukupuolen ilmaisu) vuoksi eriarvoiseen asemaan. Syrjintää on myös seksuaalinen tai sukupuoleen perustuva häirintä. Sukupuoleen perustuva syrjintä saattaa yhdistyä muihin syrjintäperusteisiin. Silloin kun syrjintä johtuu useasta syystä, puhutaan moniperusteisesta syrjinnästä.

SUKUPUOLEEN PERUSTUVA HÄIRINTÄ Sukupuoleen perustuvalla häirinnällä tarkoitetaan ei-toivottua käytöstä, joka liittyy henkilön sukupuoleen, mutta ei ole luonteeltaan seksuaalista. Tällä käytöksellä loukataan tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta. Samalla luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.

SEKSUAALINEN HÄIRINTÄ Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan sanallista, sanatonta tai fyysistä ei-toivottua käytöstä, joka on luonteeltaan seksuaalista. Tällaisella käytöksellä loukataan tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.

HETERONORMATIIVISUUS Heteronormatiivisessa ajattelumallissa heteroseksuaali mies ja heteroseksuaali nainen edustavat luonnollisia, oikeutettuja, toivottuja ja usein ainoita mahdollisuuksia olla ihminen. Heteronormatiivisuus heijastuu instituutioihin, rakenteisiin, ihmissuhteisiin ja käytäntöihin.

YHDENVERTAISUUS JA TASA-ARVO Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat perusoikeuksia ja tarkoittavat periaatteessa samaa asiaa: syrjimättömyyden ja tasavertaisten mahdollisuuksien varmistamista kaikille sukupuolesta, etnisestä taustasta, kielestä, kansalaisuudesta, iästä, vammaisuudesta, seksuaalisesta suuntautumisesta, uskonnosta, vakaumuksesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä riippumatta. Lainsäädännössä ja viranomaistyössä tasa-arvo tarkoittaa useimmiten sukupuolten tasa-arvoa. Muihin syrjintäperusteisiin viitattaessa käytetään yhdenvertaisuus-käsitettä.

Koulun yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyön organisoiminen

Itätuulen koulussa opettajakunnasta valitaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyön vastuuhenkilö sekä vähintään kaksi tasa-arvotyöryhmän jäsentä. Heidän tehtävänsä on huolehtia yhdenvertaisuus - ja tasa-arvotilanteen kartoituksista yhteistyössä opettajien kanssa sekä tiedottaa ja kouluttaa teemaan liittyvissä asioissa.

Koulun yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotilanteen nykytilanteen kartoitus

Itätuulen koulussa on tehty joulukuussa 2016 tasa-arvotilanteen selvittämiseksi ZEF-kyselykartoitus 5.-9.-luokkalaisille. Alaluokkien kanssa tasa-arvotilannetta on selvitetty keskustellen ja huomioitavia asioita ylös kirjaten.

Kyselytulosten mukaan oppilaat ovat kohtalaisen yksimielisiä siitä, että koulussa on tasa-arvoinen ilmapiiri ja opettajat toimivat työssään tasa-arvoisesti. Koulun yleinen ilmapiiri sai numeroasteikolla 4-10 arvosanaksi noin 7,9.

Kehittämiskohteeksi nousi se, että opettajat kohtelevat tyttöjä ja poikia eriarvoisesti. Tämä eriarvoisuus näkyi erityisesti alakoulun puolella, mutta myös yläkoulussa.

- pojilla on käsitys, että tyttöjä kohdellaan paremmin
- oppilaiden mukaan opettajat eivät usko tyttöjen kiusanneen poikia
- oppilaiden mukaan tyttöjä suositaan esimerkiksi siten, että tytöt saavat olla välitunteja sisällä ja tytöt saavat vähemmän läksyjä

Toinen kehittämiskohde erityisesti yläkoulun puolella on se, että oppilaiden mielestä tasa-arvoa tai yhdenvertaisuutta rikkoviin tilanteisiin (nimitykset, ennakkoluuloiset suhtautumiset, eriarvoinen kohtelu oppilaiden kesken) opettajat ovat puuttuneet, mutta asiaa ei ole saatu loppumaan. Vääränlaiseen käytökseen pitää puuttua niin, että se saadaan loppumaan tai vähenemään.

Koulukohtaiset kehittämiskohteet ja konkreettiset toimenpiteet

Koulukohtaiset kehittämiskohteet ja niille konkreettiset toimenpiteet yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi on määriteltävä kartoituksen perusteella.

Kehittämiskohde	Toimenpide	Aikataulu	Vastuuhenkilöt
tyttöjen ja poikien tasa-arvoinen kohtelu koulupäivän aikana	opettajia ohjeistetaan ja muistutetaan säännöllisin väliajoin siitä, että tyttöjen ja poikien pitää tuntee olevansa tasa-arvoisessa asemassa	säännöllisesti muutamia kertoja lukuvuoden aikana	tasa-arvotyöryhmä
tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtelu	oppilaiden kanssa teematunti tasa-arvosta ja keinoista luoda yhdenvertaisuutta	tasa-arvon päivänä 19.3.	tasa-arvotyöryhmä

Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvä lainsäädäntö, sopimukset, suunnitelmat ja ohjeet

[Perusoikeudet Suomen perustuslaissa](#) (731/1999)

Suomen uusi perustuslaki tuli voimaan 1. päivä maaliskuuta 2000. Perustuslain mukaan ihmiset ovat yhdenvertaiset lain edessä. Lain 6 § sisältää yhdenvertaisuuden lain edessä sekä yleisen syrjintäkiellon.

[Yhdenvertaisuuslaki](#) (1325/2014)

Yhdenvertaisuuslain tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa. Lain mukaan viranomaisella, koulutuksen järjestäjällä ja työnantajalla on velvollisuus arvioida yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan. Viranomaisen, koulutuksen järjestäjän sekä työnantajan, jonka palveluksessa on säännöllisesti vähintään 30 henkilöä, on laadittava arvioinnin pohjalta suunnitelma (yhdenvertaisuussuunnitelma) tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Laki kieltää välittömän (suoran) syrjinnän, välillisen (epäsuoran) syrjinnän, häirinnän, kohtuullisten mukautusten epäämisen sekä ohjeen tai käskyn syrjiä jotakuta.

[Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta](#)(609/1986)

Tasa-arvolain tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä tässä tarkoituksessa parantaa naisten asemaa. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

[Rikoslaki](#) (39/1889)

Syrjintäkiellon rikkomisesta tuomittavat rangaistukset määräytyvät rikoslain mukaan. Rikoslain 11 luvun 9 § sisältää laajan syrjintäkiellon. Rikoslain 47 luvun 3 §:llä puolestaan kielletään syrjintä työelämässä.

[Perusopetuslaki](#) (628/1998)

Lain mukaan opetuksen tavoitteena on edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana.

Myös [lukiokoulutusta koskevan lainsäädännön](#) perustana on yhdenvertaisuus.

Syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus liittyvät teemoina myös sekä perusopetuksen että lukiokoulutuksen [opetussuunnitelmien perusteisiin](#).

Oppilaitoksen tasa-arvosuunnittelua koskeva 1.1.2015 voimaan tullut [lainmuutos](#) (1329/2014) ja [hallituksen esitys](#) (HE 19/2014 vp).

[Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki](#) (1287/2013).

[Opetussuunnitelmat Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet](#) 2015
Opetushallitus.

[Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet](#) 2014. Opetushallitus.

[Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet](#) 2015. Opetushallitus.

[Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet](#) 2014. Opetushallitus. Täydennys koskien tasa-arvosuunnitelman laadintavelvoitetta 2015.

[Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet](#) 2009. Opetushallitus.

Tasa-arvon tavoite ja laaja yhdenvertaisuusperiaate ohjaavat perusopetuksen kehittämistä. Opetus edistää taloudellista, sosiaalista, alueellista ja sukupuolten tasa-arvoa. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2014 on sitouduttu sukupuolten tasa-arvon edistämiseen monesta näkökulmasta:

- Perusopetus kannustaa yhdenvertaisesti tyttöjä ja poikia opinnoissa. Jokaista oppilasta autetaan tunnistamaan omat mahdollisuutensa ja rakentamaan oppimispolkunsaa ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja.
- Perusopetus lisää tietoa ja ymmärrystä sukupuolen moninaisuudesta.
- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavia periaatteita.
- Opetuksen tulee olla sukupuolitietoista. Jokainen oppiaine edistää sukupuolten tasa-arvoa omalla tavallaan.
- Työtapojen, oppimisympäristöjen ja yhteistyökumppaneiden valinnassa kiinnitetään huomiota sukupuolittuneiden asenteiden ja käytänteiden tunnistamiseen ja muuttamiseen.

[Lukiolaki](#) (629/1998)

[Lukion opetussuunnitelman perusteet](#) 2015. Opetushallitus

[Ihmisoikeussopimukset](#)

Suomen syrjintäkieltoja koskeva lainsäädäntö pohjautuu kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin, kuten Kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevaan yleissopimukseen (SopS 7-8/1976), Euroopan ihmisoikeussopimukseen (SopS 18-19/1990), Euroopan sosiaaliseen peruskirjaan ja Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimukseen nro 111. Tärkeimmät yhdenvertaisuuteen liittyvät ihmisoikeussopimukset löytyvät ihmisoikeudet.net - sivustoilta.

Suomi on myös ratifioinut [YK:n yleissopimuksen syrjinnän vastustamiseksi](#) opetuksen alalla jo vuonna 1971.

Opetusalan ammattijärjestön OAJ:n laatimien [Opettajien eettisten periaatteiden](#) mukaan ihmisarvoa tulee kunnioittaa riippumatta ihmisen sukupuolesta, sukupuolisesta suuntautuneisuudesta, ulkonäöstä, iästä, uskonnosta, yhteiskunnallisesta asemasta,

alkuperästä, mielipiteistä, kyvyistä ja saavutuksista. Opettajan oikeudenmukaisuuteen kuuluu erityisesti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen sekä syrjinnän ja suosimisen välttäminen. Oikeudenmukaisuuden tulee toteutua myös etujen ja rasitteiden jaossa, rikkomusten ja ristiriitojen käsittelyssä sekä oppijan arvioinnissa. Opettajan tulee pitää huolta siitä, että kaikille opiskelijoille kuuluvat samat yhteiskunnan jäsenen oikeudet ja velvollisuudet. Opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kulttuureja ja maailmankatsomusta on kunnioitettava tasapuolisesti, eikä ketään saa syrjiä niiden perusteella.

Vinkkejä keskusteluihin:

- Keskustelu luokissa, Tasa-arvotyö on taitolaji –opas, sivu 70
- Kysymyksiä alkukartoituksen tueksi (yhdenvertaisuus)
 - Ovatko opiskeluun tarvittava aineistot esteettömästi kaikkien saatavilla?
 - Ovatko opetukseen tarkoitettut tilat esteettömiä?
 - Miten yhdenvertaisia eri opintojen suorittamismuodot ovat (tentit, esseet, opintopäiväkirjat jne.)?
 - Miten yhdenvertaisuus toteutuu opiskelijayhteisössä, esim. oppilaskunnissa?
 - Esiintyykö oppilaitoksessa syrjintää tiettyihin ryhmiin kuuluvia opiskelijoita tai henkilökuntaa kohtaan? Syrjinnän perusteena voi olla **ikä, sukupuoli, alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, poliittinen tai ammattiyhdistystoiminta, perhesuhteet, vamma, terveydentila, seksuaalinen suuntautuminen tai muu henkilöön liittyvä syy**.
 - Yhdenvertaisuussuunnitelmassa tulee käsitellä kaikkia edellä mainittuja syitä.
 - Miten syrjintään voidaan puuttua?
 - Yhdenvertaisuuden edistäminen tarkoittaa erilaisten lähtökohtien tunnistamista sekä sellaisten opetus- tai työjärjestelyiden luomista, että jokainen opiskelija ja työntekijä voi saavuttaa hänelle asetut tavoitteet.
- Kysymyksiä alkukartoituksen tueksi (tasa-arvo)
 - Onko koulusi tasa-arvoinen? Kohdellaanko kaikkia oppilaita tasa-arvoisesti?
 - kohtelee ko opettaja samalla tavalla tyttöjä ja poikia?
 - kohtelevatko oppilaat toisiaan samalla tavalla sukupuolesta riippumatta?
 - suhtaudutko itse samalla tavalla tyttöihin ja poikiin?
 - Käyttäydyisitkö koulussa toisin, jos olisit toista sukupuolta?
 - voitko tehdä niitä asioita, joista pidät?
 - odotetaanko sinun tekevän asioita vain sen takia, että olet tyttö/poika/ muuta sukupuolta oleva oppilas?
 - vaikuttavatko muiden mielipiteet valintoihisi?
 - voitko olla oma itsesi koulussa?
 - Tunnetko olosi koulussa turvalliseksi?
 - tuletko mielelläsi kouluun?

- missä/milloin et tunne oloasi turvalliseksi?
- pystytkö kertomaan opettajalle, jos sinua tai ystävääsi kiusataan?
- puuttuvatko opettajat kiusaamiseen riittävän hyvin?
- onko sinulla koulussa eri sukupuolta olevia kavereita?
- miten tyttöjen ja poikien ystävyyteen suhtaudutaan?
- o Millainen on mielestäsi tasa-arvoinen koulu?
 - mikä koulussasi erityisesti edistää tasa-arvoa?
 - onko sellaisia ongelmia, joihin voisit vaikuttaa omalla toiminnallasi?
 - toivoisitko muutoksia oppitunneille, välitunneille tai koulumatkoille?

Yhdenvertaisuussuunnittelun lähteet

Oppia kaikille – yhdenvertaisuussuunnittelun opas oppilaitoksille (yhdenvertaisuus.fi/kirjasto)

Tasa-arvotyö on taitolaji (oph.fi/julkaisut)

